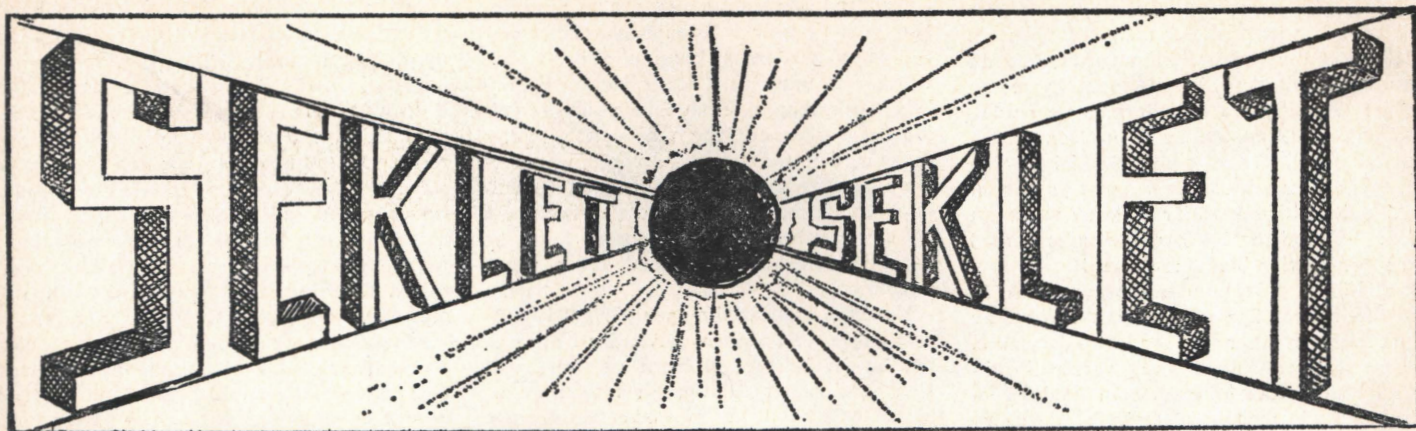

Erik Wehkaoja

Dagens tandvård — byggd på felaktiga premisser

I ett par artiklar i SEKLET har vi tidigare diskuterat dagens accepterade fluoröverdosering genom olika summationseffekter, samt också sett på fluortandkrämen som en lika så accepterad miljöförorening. Vad vi har gjort är alltså att peka på det etablerade tandvårdsrådets behandling av ett symptom — karies — genom otillfredsställande metoder byggda på felaktiga förutsättningar framprungna ur gårdagens vetenskap. Att vi genom tillförande av ett av de giftigaste av våra grundämnen, fluor (giftigare än arsenik, stryknin, giftigare än det cyanväte som används i USA:s gaskamrar och "effektivar" än stridsgasen fosgen), skulle kunna komma till rätta med tandkaries börjar alltför många i dag uppleva som helt verklighetsfrämmande. Däremot har det kanske undgått en större allmänhet på vilka grunder som fluorprofylaxen kommit att accepteras som en möjlighet av dagens tandläkare, och därför finns det anledning beröra den *vetenskapliga uppfattningen* som ligger bakom fluorterapien.

Låt oss först av allt slå fast en självklarhet: — akademiskt vedertagna uppfattningar behöver inte vara vetenskap. Vetenskap är nämligen bevis! Och det är i dag möjligt, med hänvisning till elektronmikroskopets bilder och andra biologiskt korrekta undersökningar, att helt vederlägga förutsättningarna för dagens etablerade tandvård!

Det första tecknet på att någonting inte står rätt till med en människas tänder är att tandemaljen såras, d. v. s. det uppstår ett tandfrätsår, i dagligt tal kallat karies. Vad är då denna emalj som angrips? Jo, våra tandläkare hävdar att tandemaljen är ett fossil, utan förbindelse med kroppens blodkärlssystem, och att tandemaljens existens är beroende av i saliven ingående mineral som

kontinuerligt pålagras emaljen. Varför tror man då detta?

Det har faktiskt funnits skäl att tro, att tandemaljen är ett fossil. När man sänker ner en tand i utspedd salpetersyra försvinner snabbt hela emaljen. Eftersom sådan syra inte löser organisk substans, och tandemaljen nu helt försvann i syran, så har man resonerat som så: — i tandemaljen finns ingen organisk substans... Fullt logiskt — men på felaktiga premisser.

Sanningen är nämligen den, att tandemaljen ingalunda löser sig i syran. Mineralsaltarna däremot löser sig och därvid bildas snabbt gaser. Därvid åstadkomms en explosion som spränger sönder tandemaljens organiska grundvävnad i för blotta ögat osynliga parceller. Hade man gjort sig besväret att centrifugera urkalkningsvätskan, sedan emaljen hade "försvunnit" i den, så skulle man ha påträffat den sönderspränga emaljgrundvävnaden.

Om man vill undersöka tänder histologiskt, d. v. s. i mikroskopet, måste man låta urkalkningen av tänderna ske under några atmosfärs tryck. Då blir tandemaljens grundvävnad kvar i hela emaljens volym över tandbenet. Man kan sedan framställa ordinära histologiska preparat med tandemaljen på sin plats. Den som ytterligare vill fördjupa sig i urkalkningsmetoden hänvisas till en artikel av Sten Forshufvud i Odontologisk tidskrift nr 5 1944 "En urkalkningsmetod för histologiskt bruk, som bevarar tandemaljens retikulinstroma".

I mer än 25 år har alla intresserade — och dit borde ju författarna av läroböcker för tandläkarstuderande höra! — haft tillgång till mycket tydliga fotografier av tandemalj från människans alla åldrar, vilka visar tandemaljens grundvävnad och som *alltså*

bevisar att tandemaljen är en levande vävnad, som hålls vid liv *på samma sätt* som alla animaliska vävnader, därigenom att den får *syre och näringsämnen från blodströmmen* och kan till den avge sina förbränningsprodukter och *utifrån* härledande främmande ämnen, t. ex. rössocker.

Blodplasma — cirkulerande blodplasma — är en levande substans. Blodplasma — cirkulerande blodplasma — är det som är Liv. Den primära och primitiva förutsättningen för liv i djurriket. Så fort det uppstår något mankemang med blodplasmans cirkulation och förnyelse, uppstår skada i vederbörande vävnad. När därför en skada av någon sort uppträder i en vävnad, då vet vi *à priori*, att det har blivit något fel med blodplasmacirkulationen på platsen för skadan.

För en biolog, eller för den som lärt sig att tänka biologiskt, framstår det därför som helt självklart, att orsaken till att tandemaljen faller sönder är att blodplasmacirkulationen på platsen för skadan krånglat.

För en biolog eller den biologiskt tänkande är det också helt självklart, att blodplasma cirkulerar i tandemaljen, sedan han sett bilder på att tandemaljen innehåller samma grundvävnad, som kroppens alla övriga vävnader. Denna grundvävnad kan inte uppstå utan blodplasma och kan inte bevaras många minuter utan att blodplasma i den oupphörligt förnyas.

Det är alltså i dag lätt att konstatera, oavsett att man på tandläkarhögskolorna lär ut någonting annat, att tandemaljen *inte* är ett fossil, utan en i högsta grad levande vävnad. Låt oss se på några vetenskapliga bevis för detta:

a) Om man på ett biologiskt riktigt sätt injicerar i överlevande vävnad en kolloidal

lösning (d. v. s. en lösning där de lösta partiklarna har en diameter mellan 1 tiotusendel och 1 miljondels millimeter), t. ex. från stora halspulsådern, utfylls inom loppet av några sekunder allt som är inne i huvudet, inklusive tandemaljen, av denna lösning. Eftersom vi alla vet, att en kolloidal lösning inte kan lämna blodkärlen annat än genom redan befintliga kärl, är slutsatsen lätt att dra: — tandemaljen har förbindelse med kroppens övriga blodkärlssystem!

b) Fibrin, från latinets *fi* 'bra' = tråd, är ett koagulerat äggvitämne som i form av fina trådar avsätter sig i blodet då detsamma leverar sig. Det är anmärkningsvärt att i ordinarie histologiska preparat från tänder som är behäftade med tandfrätsår, påträffas fibrin såväl i tandbenet som i tandemaljen. Den intresserade kan studera detta i bild i *Sonderdruck aus Zahn-, Mund- und Kieferheilkunde in Vorträgen*, heft 4: *Genese und Prophylaxe der Karis* (Carl Hanser verlag, München 1950).

Tandemaljen är skild från närmaste blodkärl genom tandbenet. Vi har andra exempel på levande vävnader som saknar direkt kontakt med blodkärl, såsom ögats lins och glaskropp, hornhinnan, kompakt ben. Förklaringen till blodplasmacirkulationen i dessa vävnader är att blodcirkulationssystemet i själva verket inte är så ofullständigt som det beskrivs i våra läroböcker.

Där nöjer man sig i allmänhet med att berätta om det Harveyska blodkärlssystemet, vars finaste förgreningar är blodkapillärerna. I verkligheten utgår det ifrån dessa myriader av mycket finväggiga och därför svårupptäckta kärl, ultrakapillärerna som leder blodplasman ut till vävnadernas allra finaste strukturer. Det är tack vare ultrakapillärerna som en djurorganism kan leva, itt att det är ultrakapillärerna som är distributörerna av den livgivande vätska, blodplasman, som tillverkas i det Harveyska blodomloppet med dess accessoarer av körtlar, utsöndringsmekanismer, syresättningsorgan och förråds-kammare.

Biologi är läran om Livet. Om man inte räknar med ultrakapillärerna i sitt biologiska tänkande, har man alla möjligheter att räkna fel. Ty liv utan ultrakapillärer är helt otänkbart, såvitt djurriket angår.

Har man väl de biologiska grundkunskaperna är det sedan ingen svårighet att förstå, hur det kommer sig att tänderna faller sönder, om grundhälsan, d. v. s. i sista hand blodplasman inte är av bästa kvalitet.

Liksom alla andra vävnader i kroppen spricker tandemaljen då och då. En tvivlare på den saken kan studera några histologiska preparat från tänder där alltså tandemaljen är med, och sedan roa sig med att räkna alla ärr efter läkta sprickor som han hittar. Läkningen av sprickorna i emaljen försiggår självfallet efter samma princip som gäller för alla traumatiska sår. Blodplasman rinner ut från de sårade ultrakapillärerna och omvandlas till en vävnad, bestående av ultrakapillärer, som är sammankopplade med de ursprungliga avbrutna ultrakapillärerna, samt i centrum av dessa nya ultrakapillärer flytande blodplasma, som snabbt förflyttas tillbaka till fullblodsströmmen för att ge plats åt ny frisk blodplasma.

Det är med all sannolikhet så — erfarenheter från vävnadsodlingsförsök och sår-läkningens första stadier talar därför — att hopskarvningen av de avbrutna ultrakapil-

lärändarna sker automatisk genom vibrationer, som uppstår i "blodplasmaströmmen" genom vävnadernas kontinuitetsbrott och vilkas "strålning" just löper mellan de avbrutna ultrakapillärernas ändar, d. v. s. mellan deras väggar. Genom dessa vibrationer övergår den flytande blodplasman i geleform, i halvfast form. På så sätt "löds" ultrakapillärändarna ihop, under det att i centrum av dessa skarvbitar blodplasman ännu är flytande och kan följa med blodplasmaströmmen.

Vet man hur sår-läkningen går till i tandemaljen och i kroppens vävnader i allmänhet, är det ju inget problem att förstå vad som händer, när det uppstår frätsår i tänderna. När enkla sår inte läker sig prompt utan breder ut sig i förut frisk vävnad, då talar man om frätsår. När spricksåren i tandemaljen och tandbenet inte läker prompt uppstår i grannskapet nya sprickor och de ursprungliga blir större. Blodplasman rinner ut i sårområdet, men organiseras inte till nya ultrakapillärer så snabbt som behövs för att blodplasman ej skall kvävas och dö. Har den väl dött så infekteras den omedelbart. Den uteblivna läkningen har till följd att de ursprungliga sprickorna blir djupare och bredare, alltunder det att nya sprickor alljämnt uppstår i det nu ur hållfasthetssynpunkt försvagade tandpartiet.

Så breder tandåret ut sig alltmer.

Om nu blodplasman återfår den kvalitet som är nödvändig för läkningen av sprickorna, läker sig de sist uppkomna sprickorna. Därigenom upphör frätsåret att "såsa" som medicentermen lyder om andra frätsår, d. v. s. utflödet av blodplasma upphör. Det uppstår med andra ord en ny fysiologisk gräns för tanden i botten av frätsåret.

Det som ligger utanför denna nya fysiologiska gräns har ju inte längre någon livsförbindelse med organismen och är därför underkastad förgängelse. Nedbrytningen av detta nekrotiska tandparti utförs av svampar och inte sår-bakterier. I samband med att de nekrotiska tandpartierna undanskaffas blir hålet i tanden större, men detta är utan betydelse för tandens bestånd.

I och med att blodplasmablödningen i botten av frätsåret upphör, förändras färgen av frätsåret på ytan. Denna blir då mörkare, med början i det parti som ligger ovanför tandpulpan. Sår-rytan kan till sist bli helt svart. I den klassiska odontologiska litteraturen kallas dylika svarta skador i tänderna för "kronisk karies". När den uppmjukade nekrotiska delen utanför tändernas nya fysiologiska gräns har försvunnit, kommer i dagen en ny, mahognyfärgad, glänsande tandyta. Sådana märken har tidigare kallats "arrested caries". Så betecknade också W. D. Miller — en av upphovsmännen till teorin om att matrester är farliga för tänderna — dessa bruna defekter, som i själva verket är ärr efter ett lyckligt avklarat tandfrätsår.

Den klassiska läran om "tandröta" berättar, att det är bakterier i matrester och deras produkt "plaquen" som åstadkommer hålen i tänderna. Men det skulle betyda, att de bakterier, som alltid finns i djupet av en "tandrötehärd" skulle ha förflyttat sig bort från sitt näringssubstrat.

En biologi räknar inte med att bakterier förflyttar sig bort från sitt näringssubstrat. De förökar sig i sina substrat, men aldrig utanför dem. Först bildas substratet, sedan

kommer bakteriekolonierna. Eftersom bakteriekolonierna i tandfrätsåret uppträder djupt inne i tanden, måste där, *före dem!* ha funnits deras näringssubstrat. Med andra ord, bakteriernas näring vid tandfrätsåret kommer inifrån tanden och inte från matrester. Det stämmer ju också helt med ovanstående skildring av hur i frätsår blodplasma rinner ut ur de sårade ultrakapillärerna, kvävs, dör och blir till näring för sår-bakterierna. Och sår-bakterier är alltså nära-värande. Dem borstar man inte bort vare sig med fluortillsatt eller fluorfri tandkräm!

Magsår kan läka liksom andra frätsår, när grundhälsan, d. v. s. blodplasman blir bättre. Genom en riktig livsförning. Tandfrätsåret uppför sig på samma sätt. Om en person som har akuta tandfrätsår ändrar sin livsföring, sin livsstil, så att de ljusa sårerna får en allt mörkare färg, då har han beaktat Naturens välvilliga varning och räddat sig undan det öde, som ovillkorligen drabbar dem som håller sig med så dålig blodplasma, att den inte förmår läka primära små sår utan att de urartar till frätsår.

Artikeln som återkommande använder dr Forshufvuds egna formuleringar är byggd på dr Forshufvuds föredrag och artiklar. Den intresserade rekommenderas läsa Sten & Karin Forshufvud och Greta Werners artikel "Redogörelse för den kariesprofylaktiska försöksverksamheten vid Göteborgs folkskolor 1942—1943" (*Svensk Tandläkare-tidskrift* nr 1 1944). Här visas hur dr Forshufvuds teorier förvandlade till praktisk verklighet kunde bota karies. Trots detta, eller kanske just därför, avbröts försöket av dåvarande medicinalstyrelsens tandvårdsbyrå. Inte ens tandläkarkårens majoritet vill se sig arbetslös genom en effektiv kariesprofylaktisk verksamhet.

Ingeborg Jonsson

SIJUNGANDE HAV

INGEBORG JONSSON hör måhända inte till våra mera kända lyriker, men det skulle förvåna mig om hon inte kommer att bli det. Hennes i höstas utkomna diktsamling, "Sjungande hav" (Litteraturförlaget), den tredje i ordningen, markerar ett avgjort framsteg. Från de båda föregående känner man igen den lågmälda och försynta stämman, men uttrycksmedlen har vidgats, orkestreringen blivit rikare, tonen fullödigare.

Fil. dr Alf Ahlberg
DALA-DEMOKRATEN

Hennes diktsamling är buren och genomlyst av sällsynt kraft och skönhet — och på samma gång mildhet — och genomkorsad av ständigt nya, originella och slagkraftiga bilder, som trots sin djärighet och ymnighet alltid verkar fullt naturliga, självklara och följdriktiga där de står. Kanske är det just samlingens kvalitativa jämnhet som gjort det starkaste intrycket på mig.

Lektörsutlåtande
24:70

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90 —
113 51 STOCKHOLM

"Oljehotet"

Sett, hört och tänkt från Utsiktstornet

Andra delen av *Henrik Nilssons* uppmärksammade artikel *Oljehotet*, som påbörjades i förra numret av SEKLET, måste tyvärr på grund av att författaren varit sjuk en längre tid överstå till nästa nummer.

Av samma orsak överstår också andra delen av den i förra numrets Utsiktstorn påbörjade artikeln *Quo vadis* till kommande nummer.

Vi återkommer.

Red.

Angående pressurklipp

Då och då händer det — dock inte alltför ofta — att tidskriften SEKLET, eller någon av dess artiklar och medarbetare, omnämnes i svensk dags- eller veckopress.

Ibland — tyvärr ännu mera sällan — får vi i efterhand reda på detta genom att någon vänlig själ sänder oss ett pressurklipp.

Vi är utomordentligt glada och tack-samma för denna uppmärksamhet och service från våra läsare och hoppas att även i fortsättningen bli ihågkomna med dylika för oss värdefulla urklipp, som sedan arkiveras.

(Senast mottog vi ett par insändare, som varit införda i LJUSDALS-POSTEN den 31 juli och i HÄLSINGLANDS TIDNING den 2 augusti 1972.)

Men glöm inte att datera urklippen och att uppge från vilken tidning de är hämtade!

(Vi är givetvis intresserade av att läsa inte bara vad som skrivits om oss, utan också när och var det publicerats.)

Detsamma gäller även våra norska (samt danska och finska) vänner, prenumeranter och läsare.

Vi hade faktiskt väntat oss en viss norsk pressreaktion med anledning av artiklarna "Oljehotet" och "Ett apropå: Mardalsfossen..." i förra numret av SEKLET, som ju dels handlade om den nu så aktuella norska oljan och dels om naturförstörelsen i Norge. (Exemplar därav utgick bl. a. till 54 norska dagstidningar.)

Men om någon sådan reaktion före-

Tallmogården

Ären 1947—71 är en etapp i den svenska hälsokoströrelsens historia. Den etappen heter Kiholm. Kiholm har, trots alla dess bristfälligheter varit en plats som vunnit många hälsokostares kärlek. Bristerna var många och trögt var det att arbeta där, i all synnerhet om man siktade högt. Kiholm skulle, så drömde dess finansär *Conrad Ahlberg*, bli ett hem där man med hjälp av för saken intresserade läkare, kunde återfå en förstörd hälsa. Där skulle man också få lära sig sköta sin hälsa så att man inte behövde vara sjuk. Många har lärt mycket under årens lopp därute å hemmet utanför Södertälje. En del kommer att sakna denna plats — så nära Stockholm.

Men det gick inte längre där och f. ö. var staden intresserad av tomten. Ledningen måste se sig om efter ett nytt alternativ, fann det och började att verka för tillkomsten av ett nytt hälsohem. Resultatet står där i det närmaste färdigt nu och kommer snart att kunna ta emot de första gästerna. Dock torde det dröja ännu några månader innan man kan vara i full verksamhet. *Tallmogården* kommer det nya hemmet att nämnas. Han i Utsiktstornet, som har fått nys om det hela, hoppas att det namnet skall få en god och aktad klang i svenska öron över hela landet, något som vi kan vara stolta över.

I den redogörelse som utarbetats vid hemmets planering, skriver *Gösta Eklund* en inledning under rubriken:

För nuvarande och kommande släktens väl!

I ovanstående sentens ligger ett tidlöst element, som ej kan fångas av fakta och siffror. Den har något av evighetsvärde, av andlighet och urkraftsflöde, något av "det", som formar större verkligheter.

Vi hoppas att varje gäst från Tallmogården för med sig av detta evighetsselement. Låt oss likna det vid andlig eld, vars gnistor ständigt faller, tändande nya eldar. Då skulle antalet av dem, som önskar tjäna en "högre lag" än den mänskliga, ökas.

Liksom universum är obegränsat får denna andliga stimulans inte begränsas av stelnade andliga normer. Nationsgränser liksom trosformer får inte fjärras från en större sanning, att alla tillhör mänsklighetens

kommit vet vi för närvarande ingenting, då vi inte erhållit några som helst meddelanden eller "klipp" därom.

Därför ber vi än en gång våra läsare att hålla korppluggarna öppna och tackar på förhand för varje välkommet pressurklipp!

Vänligen
Red.

broderskap och i sitt hjärta bär samma gudomliga skapargnista. Låt oss förstå att på vilken väg än människorna söker det gudomliga så möter de sin Gud och målet för alla är förverkligandet av det största inom oss själva.

En återblick

Redan så tidigt som i seklets (inte tidningens) ungdom hördes alltför många röster som önskade att något slags sjukhem skulle komma tillstånd. Man kände till att det sedan länge hade funnits sådana på kontinenten, som arbetade med naturenliga medel för att ge sina pat. hälsan tillbaka. Det var Bilzka anstalten, Kneipp, Kuhne m. fl. Alla arbetade till stor del med vattenmetoden, men också lika mycket med diet, luft-, sol- och rörelseterapi. Varför skulle det inte finnas liknande här? Läkare som kunde, och även i sin praktik försökte använda dessa metoder fanns ju. En dr Berg gav t. o. m. ut en tidskrift. "Hälsövänner" tror jag den hette.

I slutet av 20-talet kom Carl Ahlteen hem från Amerika. Han hade amerikansk doktorsgrad, började praktisera, höll föredrag och ordnade så småningom ett litet sjukhem i sin villa. Det var förresten Ahlteen som lancerade råkostens här i Sverige. Envis, som han var med sin råkost kom han snart nog i strid med Saxon och hans falang, som han kallade puddingvegetarianer. Självt blev han givetvis kallad råkostfantast, vilket ju ändå lät något trevligare än puddingvegetarian. Hans vistelse här hemma blev ej lång. Det ena åtalet avlöste det andra på grund av att han "olovligen hade utövat läkaryrket". Snart blev böterna så stora att han inte orkade med dem. Han tog familjen med sig och lämnade landet. Han fick ett tragiskt slut.

I alla fall var han en föregångare till Waerland och hade röjt upp marken en hel del tills denne kom hit.

Ahlteens sjukhem övertogs av en Thelning. Men även denne blev tvingad ge upp. Därefter kom Birger Ledin. Han klarade sig bättre.

Som nämnts tidigare kom *Kiholms hälsohem* till 1947, tack vare Conrad Ahlbergs insats. Ahlberg köpte Kiholms säteri och överlät byggnaderna till Hälsofrämjandet som där organiserade ett hälsohem. Därmed blev hans namn historiskt redan under hans livstid. Åtskilliga äro de som har honom att tacka för återvunnen hälsa. Hur många är svårt att veta, men det vet vi, att allt, som i framtiden kan ta form inom detta område, har Conrad Ahlberg som upphovsman.

Efter andra världskriget kännetecknades utvecklingen ju av en ökad standardhöjning. Detta fick så småningom konsekvenser även för Kiholm. Från början rekryterades personalen bland dem, som genom kostreformen å hemmet återfått hälsan och

som av tacksamhet arbetade kostnadsfritt för att låta andra få uppleva samma under. Efterhand blev det svårare att rekrytera folk på detta sätt. Visserligen fick ingen marknadsmässiga löner, men konsekvensen måste naturligt nog bli, att, när lönerna steg på den allmänna marknaden, kraven hos de anställda alltmer gjorde sig gällande.

Denna utveckling gjorde det inte lätt för hemmets ledning att få ekonomin på rätt köl, ty det var ju ingen vanlig pensionat-rörelse man drev utan ofta rätt avancerad sjukvård. Vad detta betydde i kostnader bör inte vara svårt att förstå. Skattemedel fanns inte att tillgå. Specialinriktade terapier krävde stor personal, gästernas betalningsförmåga var ofta begränsad.

Den ekonomiska utvecklingen expanderade i allt snabbare takt och därmed tenderade de ekonomiska förlusterna på driften att öka, trots alla energiska och skickliga försök att övervinna svårigheterna. Till detta tillkom 1960 lagen om enskilda sjukhem. Till att börja med tillämpades denna så, att dispens lämnades till nästan alla som varit verksamma tidigare, men lagen skärptes 1967.

Kiholm uppfyllde knappast något av kraven för enskilda sjukhem. Olika planer för verksamhetens fortsättande diskuterades och en del detaljerade planer utarbetades. Då det slutligen kom till styrelsens kännedom att tomten kanske inte fick disponeras längre än till 1990 gick man helt in för att söka en ny plats, där rörelsen kunde slå rot och växa fram.

Efter ett mammutarbete var den av Hälsofrämjandets årsmöte valda kommittén färdig att framlägga ett slutligt förslag. Detta skedde vid ett sammanträde den 15 november 1969. Och därmed seglar namnet

Tallmogården

in i det svenska folkhemmet. Därmed hoppas vi att en ny, hoppfull tid har randats för hälsovännerna i landet.

Nu var det fritt fram för den valda arbetsgruppen med Gösta Eklund i spetsen, att låta skaparglädjen få sitt. Och den har sannerligen blivit väl matad.

Målsättning

Vår målsättning är som följer, läser jag i en beskrivning över planerna som ställts till förfogande:

1. att vårda 35 kurgäster
2. att använda lämpliga medicinska bad som påbyggnad till våra terapier
3. att ha ca 35 gäster av turisthotells-karaktär med god service, träningsmöjligheter, bastubad, sällskapsspel, dans m. m.
4. att få turistdelen och kurdelen att gripa in i varandra så att de sjuka inspireras av de friska
5. att klara av t. ex. sommarläger med 200 deltagare
6. att kunna ordna föredrag och kurser och att ha utrustning och lokaler lämpliga till konferenshotell.

Fullt utbyggd och färdig synes Tallmogården bli det hälsohem den äldre generationen — de som nu lämnat detta jordelivet efter fullbordat dagsverke — drömde om

och väl också efter bästa förmåga sökte förverkliga. Om Gösta Eklund och de andra får som de vill, blir det en mönsteranläggning som kommer att kunna tåla jämförelse med de bästa i andra länder. Två läkare och tre sköterskor skall hjälpa dem som förstört sin hälsa att ta den tillbaka. Här kommer att finnas inte mindre än 11 badformer samt en form av elektrisk behandling. Andra former av behandling skall ges efter patientens behov och önskan. Med kännedom om de läkare som kommer att vara verksamma å Tallmogården kan man tryggt räkna med, att samspelet mellan läkare och patient kommer att vara det väsentliga och att det yttersta kommer att göras för att hjälpa patienterna att återfå sin hälsa. (Det enda felet med det hela lär väl bli, att det kommer att bli orimligt långa väntetider även här. Men i så fall får man väl bygga fler "tallmogårdar". Virke finns ännu i våra skogar.)

Det verkar som om de på Tallmogården också söker förverkliga en mönsteranläggning för turister. Varför inte? Då behöver det ju inte bli den sorgens dystra boning som sjukhus ofta är. Sjuka kommer att kunna blanda sig med friska och glädjen kommer att stiga flera grader. Det kanske blir så till slut, att ingen vet vem som är sjuk eller frisk, kanske blandas ihop i en salig röra, så att läkarna måste skriva ut hela sällskapet varje måndagsmorgon som friska. Ahlteen brukade säga: "Det finns inga sjukdomar, bara mer eller mindre nedsatt hälsa."

Att faste- och dietkurer synes ingå i Tallmogårdens program skulle man väl inte behöva nämna, det är ju helt naturligt med kännedom om behandlingen på Kiholm. Här blir de bara mer utvidgade, liksom de medicinska baden, tarmsköljningarna, massage m. m. Genom att man har möjlighet att få till stånd ett eget jordbruk med bio-dynamisk odling, blir också dietfrågan ordnad så väl som det går i vår förgiftade atmosfär. Stora växthus är redan anlagda. Där har man arbetat under vinterns lopp med att köra in fin jord, som man lyckats anskaffa hos bönderna runt om. Det är också en sak, väl värd nämna om, att hemmets tillkomst har mötts med ett levande intresse hos kommunalmän och allmänhet och hjälpsamheten har varit stor.

Det lär vara de styrandes avsikt att Tallmogården även skall bli en skola för olika aktiviteter. Här skall man få lära hur det bio-dynamiska jordbruket skall gå till och här skall man också få lära hur en reformaffär skall skötas. Det blir säkert en skola som kommer att växa med behovet. Lyckliga de som är unga nu — kanske.

I den väl sorterade hälsokostboden kommer besökarna att finna det sortiment som bör ingå i en sådan affär.

Olika medicinska skolor i andra kulturländer och något om deras formella ställning

Både bland läkare och allmänheten i Sverige är det mer eller mindre okänt, att det på den europeiska kontinenten, i synnerhet i det tyska språkområdet, vid sidan av och kompletterande den konventionella medicinen finns ett flertal medicinska skolor och riktningar. Kvantitativt och opionionsmässigt betydelsefullt är särskilt två stora läkarförbund med flera tusen läkare som arbetar

för så kallade naturliga läkemetoder (Naturheilverfahren), fysioterapi eller biologisk medicin, nämligen: Zentralverband der Ärzte für Naturheilverfahren med säte i Mainz och omfattande 10 000 leg. läkare, och Kneipp-Ärztebund av liknande storlek. Båda förbunden har en mycket intensiv läkarutbildning och är delvis integrerade i den allmänna medicinen och den medicinska undervisningen. Sedan år 1953 krävs det för tysk läkarlegitimation att man åhört föreläsningar om "Naturheilkunde". Det hålls föreläsningar om biologisk medicin vid ett flertal tyska universitet. I Väst-Tyskland finns tre allmänna sjukhus för sådan medicin: Klinik für Naturheilverfahren am Krebsberg, Väst-Berlin, Krankenhaus für Naturheilverfahren, Hamburg—Ochsenzoll och Krankenhaus für Naturheilverfahren, München—Harlaching. I DDR finns flera sådana sjukhus, därav en universitetsklinik i Berlin: Klinik für natürlich Heilweisen, Charité, med ordinarie professor, och ett i Jena. Kneipp-Ärztebund har flera sjukhus och undervisningscentraler bl. a. i Wöris-hofen och Boppard/Rhein.

Båda dessa läkarförbund bedriver forskning och intensiv undervisning. Det organiseras fortbildningskurser vid resp. aktiva förbunds sjukhus och universitetskliniker. I regel organiseras även kurser och vidareutbildning på kongresser två gånger årligen. Därutöver praktiseras biologisk medicin vid ett 100-tal privatkliniker.

Dessa läkarförbund stöds av en del mycket starka lekmanassammanslutningar för naturliga läkemetoder, såsom Kneippbund, Priessnitzbund och liknande frivilliga sammanslutningar för folkhälsans höjande. Dessa sammanslutningar har delvis inspirerats av lekmanaterapeuter som Vincent Priessnitz och Sebastian Kneipp med flera.

I Tyskland kan lekmanaterapeuter efter avlagda prov få en officiell status som Heilpraktiker. Detta innebär rätt att på egen hand behandla en del sjukdomstillstånd. En del heilpraktiker förestår även kuranstalter. Det är bekant att dessa gör en betydande insats i sjukvården, och att de till följd av sitt intresse och sin särskilda begåvning inte kan ersättas av vilken läkare som helst.

Mera känd i Sverige är homeopatin. Denna anses grundad av Samuel Hahnemann, men finns till sitt innehåll omnämnd i antika skrifter. I Sverige är homeopatin mera känd som en lekmanametod som utövas av lekmän utan de för en omfattande medicinsk verksamhet erforderliga kunskaperna. På den europeiska kontinenten i länder som Tyskland och Frankrike, och även i England, har homeopatin en aktad ställning och utövas av många tusen leg. läkare. Dessa har flerårig postgradual utbildning och särskild examen i homeopatisk terapi. Det finns både i Väst-Tyskland och i England stora välskötta homeopatiska sjukhus, där konventionell och homeopatisk medicin används kompletterande varandra.

Den antroposofiska medicinen har stor utbredning framför allt i det tyska och engelska språkområdet, och det finns en internationell läkarförening, vartill den svenska grenen är ansluten. Denna består av ett 20-tal läkare som har sitt eget förbund (LAOM), omnämnd på annat ställe i SEK-LET. Den antroposofiska medicinen har på kontinenten grundat ett tiotal sjukhus och praktiseras av ett mycket stort antal läkare.

Även inom den konventionella medicinen är situationen annorlunda i många andra länder än i Sverige. Örtterapi (Phytotherapie) används i stor omfattning integrerad i den vanliga medicinen, likaså badterapi, massage, omslag och packningar etc. Badlära är ett universitetsfack med särskild professur och specialitet, och massör och "Badmeister" särskola fack förutom den även i Sverige förekommande sjukgymnastiken.

Företrädare för de biologiska riktningarna inom medicinen ser i regel inte sina riktningar som motsats till konventionell medicin, utan långt mera som ett nödvändigt och naturligt komplement. Hos flertalet läkare finner man den uppfattningen att de flesta organismer har en inneboende förmåga till självläkning. Denna förmåga vill den biologiskt inriktade läkaren med olika medel stärka och styra allt efter patientens sjukdom och konstitution. Så får medicinen utöver en komplettering av den konventionella diagnostiken och terapin ett starkt inslag av konstitutionsbehandling och långsiktig preventiv medicinering.

Någon med svenska förhållanden jämförbar söndring mellan universitet och medicin föreligger inte på kontinenten. Så har ett mera fritt tankeutbyte mellan medicinen och de andra fakulteternas företrädare kunnat äga rum — man kunde tala om en tvärvetenskaplig kontakt, och humanismen har starkare kunnat influera på läkarnas synpunkt och behandlingsmetoder.

Denna kontakt torde ha sin betydelse för centraleuropas utveckling av den medicinska specialitet där brist på mänsklighet måste kännas starkast, nämligen psykiatri. I det centrala Europa dyker det upp namn som Freud som öppnade en tillgång till det omedvetna, Jung som påvisade dess uttryck i symbolik i konst och kultur, Bleuler som forskade i psykos och gav schizofrenin sitt namn, Jaspars som slipade det psykiatriska språket i sin psychopatologi, Viktor Frankl som trots åtskilliga svårigheter sökte innehållet och sanningen i livet och skapade logoterapi.

Sambandet mellan själslivet och sjukdomar har rönt stor uppmärksamhet och givit praktiska resultat inte bara i form av motivering för olika nervtabletter. Vid universitetet i Heidelberg har inrättats en professur för psykomatiska medicin som innehades av den uppmärksamade författaren Alexander Mitscherlich. Denna medicinska specialitet avser att behandla kroppsliga sjukdomar som uttryck för mänskliga problem, alltså enbart med psykiska medel. Utöver det rent medicinska har professor Mitscherlich ett starkt engagement i samhällsproblemen. Av hans produktion kan nämnas: Freiheit und Unfreiheit in der Krankheit, Von Ursprung der Sucht, Wissenschaft ohne Menschlichkeit, Auf den Wege zur waterlosen Gesellschaft, Krankheit als Konflikt, Aggression und Anpassung, allt titlar som pekar på problem som är högaaktuella i Sverige. Det kan kännas välgörande att uppleva ett sådant samhällsengagement från en medicinsk lärostols sida. Det har gjorts undersökningar för att påvisa i vilken grad dessa icke-konventionella riktningar används av läkarkåren och alltså har betydelse för den stora allmänheten. Sådana undersökningar har visat att icke-konventionella medel används av mer än

75 % av läkarkåren på kontinenten. För att värdera dessa siffror på rätt sätt, skall man då ta hänsyn till att många medel som i Sverige skulle räknas som icke-konventionella, på kontinenten är integrerade i den konventionella medicinen.

Det kan nu vara av intresse att se hur de formella förhållandena är för den icke-konventionella medicinen i andra länder.

I Danmark pågår en livlig debatt angående medicinalmyndighetens och läkarnas avisande hållning gentemot icke-konventionella behandlingsmetoder. Debatten tog förnyad fart våren 1971, då en biokemiker, O. Ballin, åtalades och dömdes för att han använt metallsalter i homeopatisk förtunning som läkemedel. Ballin hade genom sin metod lyckats återställa patienter som ej blivit återställda med skolmedicinska behandlingsmetoder.

Det relaterade fallet väckte stora protester på många håll. Medicinalmyndigheten i Danmark ägnade tre år åt skrivelser, sammanträden och rättsförhandlingar för att få O. Ballin dömd. Man frågar sig, om det inte varit bättre använd tid att satsa detta arbete på en utredning av den tillämpade terapeutiska metoden i stället. De danska medicinarnas tidskrift, "Stud.Med.", innehåller bl. a. följande kommentar: "Man talar om ansvar, men menar makt . . ."

Den läkare som gjorde anmälan mot Ballin medgav, då han av medicinalmyndigheten uppmanades att uttala sig om värdet av homeopatin som läkemetod, att han inte visste vad homeopati innebär. Hans uttalande väckte stor uppmärksamhet — såväl allmänhet som danska riksdagsmän reage-

rade. Hur kan man uttala sig fördömande om en metod om vilken man saknar såväl kunskap som erfarenhet?

Den fällande domen mot biokemikern O. Ballin gav upphov till en närmare granskning av den icke-konventionella medicinens ställning i Danmark. En gallupundersökning visade att 57 % av den danska befolkningen önskade rätt till fria terapeutiska alternativ. Av tillgängliga statistiska uppgifter framgick också att över 750 000 danskar behandlats av ej legitimerade läkare. Det framkom dessutom att hundratals läkare samarbetade med naturläkare. En riksdagsgrupp begärde en objektiv utredning av de diskuterade metoderna. Den danska läkarföreningen avvisade denna begäran. Naturläkarna fick emellertid ett visst stöd från medicinskt autoritativt håll. En av Danmarks främsta cancer-specialister, professor Jörgen Bichel, uttalade att han i vissa situationer hänvisade sina patienter till naturläkare: "Visst finns det charlataner bland naturläkarna, men det gör det ju bland de legitimerade läkarna också".

Resultaten av den danska proteststormen har blivit att riksdagen med hänsyn till folkopinionens krav tillsatt ett utskott (folkutskott) med uppgift att bland annat omarbete de danska medicinallagarna. Enligt de nya förslagen skall det åligga läkaren skyldighet till objektiv prövning av naturläkarnas behandlingsmetoder, och det rekommenderas för en sådan prövning lämpliga samsamarbetsformer. Detta kommer också att medföra förändrade instruktioner till den danska medicinalstyrelsen.

I Tyskland har diskussion ägt rum inför problemen med att få gemensamma regler för läkemedel inom EEC. Beirat Arzneimittelsicherheit har tillstyrkt att olika läkargrupper med speciella metoder får utarbeta egna riktlinjer för prövning och standardisering av sina egna metoder.

Charles C. Edwards i USA Food and Drug Administration (FDA) talar i ett föredrag den 14.10.1971 om receptpliktiga och icke receptpliktiga läkemedel. (Det existerar i USA mellan 100 000 och 500 000 icke receptpliktiga läkemedel.) Han förutsätter att det utvecklas helt olika metoder för att påvisa verkningsgraden för båda grupperna, och att en principiell inskränkning av de icke receptpliktiga läkemedel icke kommer i fråga.

Ordföranden i den brittiska läkemedelskommissionen Sir D. Dunlop refererade den 11.10.1971 i Medical News Tribune. Han framför att medicinalmyndigheternas uppgift måste bestå i att garantera säkerhet och kvalitet i läkemedlen, men inte värdesättning genom jämförelse av verkningsgraden. En meningsbildning om läkemedlens verkbarhet bör icke ske från byråkratisk instans, utan genom vetenskapliga publikationer, diskussioner och akademisk undervisning. Om läkemedelsverksamheten dogmatiseras, uppstår faran att läkarnas yrke inskränkas till att underteckna formulär, som ger patienten rätt att få endast de läkemedel, vilka myndigheterna ger sin välsignelse. I en något senare intervju varnar Sir Dunlop för den situation som eventuellt kan uppstå i framtiden, nämligen att en eller två tjänstemän kan diktera om ett läkemedel får användas för vissa ändamål — även mot läkarnas bedömning.

Harry Blom

HÄR VID EN STIG

Sol från söder eller norr
sommarn vacker, fast torr —
tiden var god.

Såg du dig om när här
dyga myren bär
minnen om tid?

Gläd dig på uråldra sätt —
fann du en stig, fast tätt
mossan har växt.

Minn ej om dyga kärr
ej om spindelvävsspärr
här vid en stig.

Halvdan Renling
(Ur DIKTER NÄR
SÅNGAREN
SKALL KOMMA.
Litteraturförlaget, 1966)

Populärpsykologin och jakten efter det oförklarliga

Mängden av populärvetenskaplig parapsykologisk litteratur växer ständigt. Detta har både sina goda och dåliga sidor. Till det goda hör att ett stort antal människor kan ta del av de parapsykologiska rönen och kanske t. o. m. få en inblick i de s. k. ockulta vetenskaperna. Detta slags litteratur tycks fylla ett stort andligt tomrum hos vår tids människor. Dessutom är denna genre underhållande och spännande.

Till det negativa hör ämnets allt populärare och därmed vagare utformning. Parapsykologi (ordet används här mycket löst, utan någon särskild definition, som en samlingsterm på de flesta ockulta eller t. o. m. allmänt avvikande teorier eller fenomen) tycks hos gemene man, och kanske speciellt hos de auktoriserade vetenskapsmännen, ha en något suspekt klang. Det populära skrivsättet är därför mycket vanskligt, eftersom det då kommer att befästa dessa "otrogna" i sin tro. Detta gör att den seriösa forskningen inom detta område också kan komma i vanrykte. Risker finns också att folk inte tar ämnet allvarligt, utan som ren och skär underhållning, som science fiction.

Efter att själv ha läst ett antal böcker inom denna genre har jag funnit att de alla i stort sett är lika. De behandlar samma saker på samma sätt. Är det försäljningssiffrorna som lockar författare och förlag till att producera dessa strömlinjeformade alster? Att intresset för denna form av andliga ting ligger i tiden torde vara helt klart, likaså att det spekuleras i detta. Det vore dock synd om vi skulle gå miste om denna chans till sann andlig upplysning och utveckling som verkligen föreligger genom att förfuska den.

Alternativet skulle alltså vara att skriva mindre populärt, med viss risk för ett mindre antal läsare, men mer sakligt; skilja mellan spekulationer och fakta, gå in för mer konkreta experiment (och därmed bevis kanske) istället för att som nu hålla på med att älta samma saker fram och tillbaka utan (synbart) resultat.

Det som givit upphov till dessa delvis kanske hårda ord är en bok av fransmannen Robert Charroux, nämligen "På jakt efter det oförklarliga" ("Le livre du mystérieux inconnu", 228 s, övers. Roland Adlerberth, Berghs, ca). Denna bok skall dock inte orättvist lastas för allt detta. Den är bara droppen som kommit bägaren att rinna över. Vad finns det då att säga om "På jakt efter det oförklarliga"?

Charroux sysslar, precis som von Däniken (jfr von Däniken: Olösta gåtor ur mänsklighetens förflutna), mycket med "Det utforskade förgångna" (kap. I), med tonvikten lagd på gamla kulturer och deras teknik. I detta första kapitel klargör han avsikten med sin bok: "Ävsikten med denna bok är att titta närmare på detta fantastiska och okända område, radera diverse tabun inom

gårdagens och morgondagens historia och göra rent hus med allehanda falska eller förfälskade traditioner." Det låter ju bra, men lite väl pretentiöst kanske. Charroux "tänker göra ett försök till omvärdering av mänsklighetens primära historia, d. v. s. den epok som inom den klassiska historieskrivningen kallas människans förhistoria.

Det hela utmynnar så småningom i tre urskiljbara teser:

1. Det är en myt att "kulturens ljus skulle ha lyst för första gången i Sumer", för 5000 år sedan (s 143).
2. Kulturen på jorden är av utomjordiskt ursprung.
3. Tesen om minneskromosomerna.

Teserna (1) och (2) är inte särskilt originella och känns igen från von Däniken. Charroux anför här många bra argument och exempel hämtade företrädesvis från arkeologiska och etnologiska iakttagelser. Stort utrymme ägnas åt den keltiska och atlantiska kulturen. Tyvärr ger inte dessa avsnitt så mycket. De innehåller just inget nytt, utan består i stort sett av ett uppräknande av gamla byggnader, statyer samt andra föremål och iakttagelser. På sidan 146 finns dock ett viktigt avsnitt om den "Daterings-svindel" som enligt Charroux förekommer i gängse historieskrivning. Han har dessutom på sidorna 147—148 gjort en mycket förnämlig sammanställning av de olika gamla kulturerna i kronologisk ordning under rubriken "De äldsta kulturerna i världen".

Tes (3) om minneskromosomerna är någonting synnerligen kontroversiellt. Den tycks vara ett försök till en rent materialistisk beskrivning av själva minnesprocessen. Den går i korthet ut på att vi ärver vårt vetande och beteende genom minneskromosomerna från andra människor inom vår art som levtt tidigare. På så sätt vill Charroux förklara s. k. upplevelser från tidigare liv och reinkarnationstanken.

Intressanta kapitel är "Livets vatten" (kap. XIV) och "Universum" (kap. XVI). "Universum" handlar om olika kosmogonier, d. v. s. försök till beskrivning av universums uppkomst och utveckling. De visar, åtminstone enligt min mening, med önskvärd tydlighet att det inte går att uppnå fullständig vishet enbart med intellektets hjälp. Charroux tycks här (som så många andra) blanda ihop exoteriska och esoteriska kosmogonier (jfr t. ex. Steiners utvecklings-teori).

I "Livets vatten" refererar Charroux en bok av sin landsman Marcel Violet, "Le secret des patriarches" ("Patriarkernas hemlighet"). Han tar där upp den gamla alkemistiska föreställningen om livets vatten (vatten som är behandlat med elektromagnetisk strålning). Det hela stöds med myc-

ket trovärdiga exempel och experiment. Vilka fantastiska möjligheter finns i så fall inte här! Kapitlet innehåller dessutom en kritik av spiritualismen, som går ut på följande: spiritualismen accepterar tanken på att våra förfäder kan ha varit högre utvecklade än vi själva, men avvisar samtidigt föreställningen om att människans utveckling skulle gå bakåt (s. 189—190). Det hela hänger dock på vad man menar med *utveckling* (esoterisk, exoterisk) i de båda fallen.

Det mest frapperande med böcker av det här slaget är att de så gott som enbart behandlar exoteriska förhållanden. Man undersöker och bedömer de gamla kulturerna genom att studera och uppskatta hur långt deras teknik var utvecklad. Men man säger nästan inget alls om de sociala, etiska och andliga förhållandena eller utvecklingsstadierna. Den enda form av utveckling som man känner till och räknar med är den materiella. Det skall dock erkännas att t. ex. den andliga utvecklingen kan vara mycket svår att bedöma, men å andra sidan är en sådan bedömning desto viktigare.

Denna kritik träffar i hög grad Charroux (se kap. XII, "Pyramidernas gåta"). På sidorna 162—163 under rubriken "Förutsägelser om perioden 1970—2100" ger han uttryck för en klart teknokratisk och enligt min mening människofientlig framtidssyn. Några exempel: konstgjort liv, förbättrad intelligens med kemiska medel, utbildning utan inläring, injicering av informationer direkt i hjärnan, robotar som övertar en stor del av vårt manuella och intellektuella arbete, o. s. v. Det handlar alltså om manipulationer med hjärnan och medvetna kemiska mutationer. Man frågar sig ängsligt: kommer det i framtiden att finnas "antibot-piller" också? Kommer det att finnas piller för en god moral och plats för kärlek?

Detta är teknokratiskt vainsinne, meritokrati-tänkande och en övertro på teknikens möjligheter i allmänhet, helt enkelt gammal praktiskt materialism. Det är synnerligen naivt att förutsätta att allt detta kommer att leda till något gott, om man inte först gör klart för sig det riktiga, vettiga och önskvärda med en sådan utveckling. Den förutsätter nämligen moraliskt ansvars-kännande och förnuftiga människor. Och det är vi inte i dagens läge, och vi kommer heller inte att bli det, om vi inte gör något åt det. Charroux tycks inte ha insett poängen med det vanliga manuella arbetet och det esoteriska arbetet. Det är på tiden att vi gör något åt oss själva innan vi skaffar oss allt fler djävulska medel, vapen och apparater som vi inte kan behärska, d. v. s. använda på ett förnuftigt och för alla varelser och ting gott sätt.

"På jakt efter det oförklarliga" är en synnerligen ojämn och något osammanhängande bok. Ibland är Charroux medveten och kritisk i sitt skrivsätt, ibland förfaller han till en naiv och materialistisk "utvecklings-fanatiker" som producerar tankelösheter. Hans stil är ofta lite väl övermaga, kategorisk och ovetenskaplig; han verkar inte alltid skilja mellan fakta och spekulationer. Det är dessutom svårt att uppfatta någon större kontinuitet mellan de olika kapitlen. Men vi skall för den skull inte glömma bort bokens förtjänster. Den innehåller även en del bra och tankeväckande kapitel som t. ex. "Livets vatten" och "Universum".

Hans Strand

SEKLET slår rekord

"Friskt mod, I gossar blå!"

Karl XII

(Enligt *Esaïas Tegnér*)

Det har ju varit ett olympiskt år i år, och rekorden har duggat tätt. Även SEKLET har därvidlag varit med på ett hörn och satt rekord — ehuru ett negativt sådant. (Men rekord är det onekligen.)

Det nummer som härmed presenteras läsekretsen är nämligen det *sista för förra året* — alltså nummer 6/1971. D. v. s. nära ett år försenat, eftersom vi i dag skriver 6 november 1972.

(Som bekant — en minnesrik dag! Hoppas nu bara att de extremt vänster-radikala som eventuellt läser denna tidskrift inte känner sig alltför upprörda över att finna bägge våra s. k. hjältekonungar omnämnda respektive antydda redan i inledningen till detta opus. Men vi försäkrar att det är en ren tillfällighet, att det råkar skrivas just i dag.)

Det har naturligt nog under det år som gått väckt en hel del undran, irritation och oro hos många läsare att i SEKLET finna artiklar med högaktuellt innehåll, ofta anspelande på händelser som inträffat under 1972, medan tidningen samtidigt varit daterad — 1971.

Dessa känsloreaktioner är sannerligen både i hög grad befogade och djupt förståeliga: *undrandet* hos dem som börjat tycka att det här verkar minst sagt konstigt ("Driver red. med oss?"), *irritationen* hos de många genompräktiga och samvetsgranna företrädarna för "ordning på torpet ska de va — jaha!" och *oron* hos alla dem som allvarligen fruktar att SEKLET nu inlett sin dödskamp...

(Det här numret skulle alltså föreställa en av de sista rosslingarna...!)

En och annan ohjälplig pessimist tycks för övrigt, att döma av de syrliga kommentarer vi fått, vara fullt och fast övertygad, att SEKLET nu till slut — efter ett nära 20-årigt intensivt liv — nått den definitiva punkt, där den tvingas slå vartarna i bordet och ge upp andan; för att sedan stillsamt smyga in och ta plats i den underavdelning av de sorgsamma skuggornas värld, där de f. d. högt aktade (och mest älskade) pressorganen dväljes, högtidligt uppradade längs väggarna i en gammal redaktionslokal (för länge sedan nedriven på jorden) med tillhörande distributionsavdelning och tryckeri i källaren, nostalgiskt ruvande på sina både glada och bittra minnen, sedan de fallit offer för den fruktansvärt grasserande och tidstypiska sjukdom, som brukar kallas för — *tidningsdöden*.

En gammal prenumerant uttryckte ny-

ligen *sin* oro för denna tidnings framtid med (ungefär) följande ord:

— SEKLET får inte klappa ihop, inte ge tappt inför svårigheterna, inte upphöra med sin antimaterialistiska och samhällskritiska verksamhet! Den har en mission att fylla — nu mera än någonsin! — som ett rakryggt och irrationellt inslag i denna den ohyggliga förstörelsens, otrygghetens, nivellerings och den andliga nedbusningens tidevarv. Den måste helt enkelt finnas kvar — som ett nödvändigt och outhärligt salt i vår tid!

Tack för de orden! (Värmande som en ylleschal om halsen en midvinternatt långt norr om polcirkeln.)

Innan vi går vidare i texten vill vi gärna avge en förklaring över — och kanske i någon mån ett försvar för — hur den nuvarande situationen för SEKLET uppstått.

Eftersläpningen i utgivningen började för drygt ett och ett halvt år sedan, då vi råkade komma på efterkälken med först ett och efter några månader med ytterligare ett nummer. Vi var dock då bergfast övertygade om att detta blott var en tillfällighet och att vi genom forcerad utgivning av ett antal nummer snart skulle vara ikapp och i takt med utgivningstiden igen.

Men — tyvärr! — "makterna" (de mindre goda vill säga) har velat annorlunda. (Detta år tycks de riktigt ha sammanlagdat sig för att sätta käppar i hjulet för oss.) Med påföljd att eftersläpningen i stället ytterligare ökat, så att vi nu ligger fem nummer efter i utgivningen. (Normalt borde vi denna månad ha sänt ut nr 5/1972.)

Orsakerna därtill (förutom "makernas" saboterande verksamhet) är — som de flesta säkerligen förstår — till inte obetydlig del av *ekonomisk* art. Stora — ibland mycket stora (och, som i en evig följetong, ständigt återkommande) — prishöjningar på alla håll och kanter, inte minst beträffande portot, har gjort det till ett för den egna existensen ganska halsbrytande äventyr att vara tidningsutgivare i dessa dagar. Och även om våra hängivna medarbetare, de som rent innehållsligt bär upp tidskriften, mestadels ställer sig till förfogande utan någon som helst ekonomisk ersättning, så måste ju ändå alla de övriga utgifterna — papper,

tryckning, distribution o. s. v. — betalas. Och det rör sig sannerligen inte om, för en privatperson, några småsummor.

De pengar som det kostar att hålla denna tidskrift igång måste således — eftersom SEKLET ännu är långt ifrån självförsörjande — genom träget och oförtrutet arbete intjänas på annan verksamhet. Denna bistra nödvändighet gäller för såväl red. själv som samtliga hans medarbetare.

Men orsakerna är kanske ännu mera av rent *arbetsmässigt* och *tidsmässigt* slag. Red. har under det gångna året haft en oerhört arbetsbörda — betingad av inte minst ovan angivna omständigheter — och tiden har därför inte på något vis velat räcka till. Vilket i stort sett också gäller medarbetarna.

Till detta kommer också en del oturliga omständigheter. Henrik Nilsson t. ex. har under lång tid gått med obrukbar högerarm och därför inte kunnat använda sitt arbetsredskap: skrivmaskinen. Men han är nu praktiskt taget återställd och i full verksamhet igen. *Så han återkommer!* Liksom SEKLETs övriga medarbetare — var och en inom sitt gebit.

Ifall nu någon tycker att denna artikel innehåller litet väl mycket *gnäll*, så ber vi om ursäkt! Vår avsikt har dock inte varit att gnälla, utan endast att lägga korten på bordet och därmed klargöra vissa *fakta* för läsarna.

Men vi vill samtidigt på det kraftigaste understryka, att *glädjen* i att kunna driva denna ideella tidskrift — att vara *övertygad* om att den har en viss om ock begränsad uppgift att fylla, att den åtminstone *bidrar* till att hålla opinionen mot förstörelsens makter levande och brinnande — många gånger om *överbärgar alla besvärligheter*.

Det är den glädjen som, trots allt, ger tillvaron mening och innehåll — och gör varje ny dag till en *lust att leva och arbeta!*

Det har från en del håll föreslagits, att vi skulle försöka lösa de nuvarande problemen för SEKLET och komma ut ur krisen genom att *ge ut ett antal dubbelnummer* — ja, till och med genom att

hoppa över en hel årgång, i så fall 1972 års.

Men vi anser inte att ett sådant tillvägagångssätt vore riktigt hederligt handlat mot våra trofasta läsare och mot alla dem som redan för länge sedan inbetalat sina prenumerationsavgifter för 1972.

Vi vill därför nu på det bestämdaste deklarera (fast beslutna att också genomföra det):

Vi tänker inte hoppa över vare sig något enstaka nummer eller en hel årgång av SEKLET! Vi kommer att — med fördubblade ansträngningar, så långt vi någonsin kan — fortsätta med att arbeta och kämpa, precis som förut, för att hålla tidskriften igång, och för att återta den mark vi förlorat; till dess vi är ikapp och i takt med utgivningstiden igen!

Alla klutar kommer att sättas till!

Nästa nummer av SEKLET — som nu håller på att färdigställas och kan beräknas utkomma i december — kommer alltså att dateras nr 1/1972. Därpå följer ytterligare fem nummer med samma årgångsbeteckning, innan vi tar itu med 1973. (Det ser inte lätt ut, men vi har faktiskt ingen tanke på att inte lyckas.)

(De som tagit för givet eller rent av glatt sig åt att vi nu är på fallrepet och alltså har för avsikt att lägga ner tidskriften bör därmed få klart för sig att ryktet om vår förestående död är betydligt överdrivet.)

På grund av den nuvarande eftersläpningen kommer vi dock denna gång inte att kräva våra läsare på några prenumerationsavgifter, men vi är givetvis tack samma mot de som är lojala (och modiga) nog att ändå sända oss den. (Många har ju f. ö. redan gjort det.) Varje prenumeration — eller annat bidrag — är en sporre till fortsatta ansträngningar och en hjälp för SEKLET att kunna överleva. (Prenavgiften för ett år är ju också så pass låg som kr. 15:—.)

En av våra medarbetare uttryckte nyligen i följande något skämtsamma ordalag sin mening om denna tidskrift:

— SEKLET är troligen Sveriges originellaste tidskrift — som vågar utmana läsekretsen och fortsätta att existera, trots att den räkat komma i otakt med den heliga Tiden själv. En sådan fräckhet, halstarrighet och självständighet väcker min avgjorda sympati — och bör på alla sätt uppmuntras!

Ja, det är ju också ett sätt att se på problemet. Och med denna humoristiska aspekt i minnet och i ögonvrån kommer våra läsare säkert att förstå den självironiska rubrik, som vi satt till den här artikeln. ("SEKLET slår rekord.")

SEKLET har ibland beskyllts för att vara högerextremistisk, ibland vänsterextremistisk, fascistisk, reaktionär, samhällsomstörtande, asocial o. s. v. (Ja, är det inte rent märkligt vilken otroligt mängd med illvilliga, osakliga och dåligt täckande slagord det finns att ta till när man önskar komma åt något eller någon, som inte går att passa in i den egna åsikts- eller partifällan?) Det enda som vi inte på allvar skällts för att vara är kapitalist — för det är vi inte.

På alla dessa invektiv vill vi svara att SEKLET först och främst och till alla delar är ideologiskt och partipolitiskt obunden!

Vi tar inte order av någon (annan än vårt eget samvete) och struntar därför högaktningfullt i om vi då och då (och det är nog rätt så ofta) råkar trampa en och annan av de mäktiga Tids gudarna — vilken schattering de än må tillhöra — på tårna. Och vi kommer även i fortsättningen att säga vår ärliga mening rätt ut och rakt på sak — i vilka frågor det än gäller — utan att fråga Storebror om lov. (Om det är någon som inte vet vem Storebror är, så bör han omedelbart läsa George Orwells världsbekanta roman "1984".)

Vi censurerar inte heller våra medarbetare — så länge de håller sig inom objektivitetens och anständighetens gränser.

Ibland händer det att någon frågar red. vilken linje SEKLET egentligen företräder.

På det brukar vi svara:

— SEKLET är framför allt — *anti-materialistisk!*

Och i det svaret vill vi lägga in all den både ödmjukhet och hemliga stolthet vi känner över att stå fria och obundna gentemot alla åsiktsmonopol — med undantag för de ideella krav, som vi känner djupt inom oss.

(Sedan står det var och en fritt att tyda in vilka värderingar och begrepp han vill i detta ord.)

Den linjen tänker vi försöka hålla även i fortsättningen!

I andan om hör jag nu medmedarbetarna samlas och trängas ute i förrummet, medan de unisont stämmer opp Gustaf II Adolfs stridspsalms:

Förfäras ej, du lilla hop,
fast fiendernas larm och rop
från alla sidor skalla!
De fröjdas åt din undergång,
men deras fröjd ej bliver lång.
Ty låt ej modet falla!

Vi återkommer, gott folk!

Vi återkommer!

Ur Viktor Vallbergs efterlämnade manuskript:

En psykologisk centralpunkt

Vad är sanning? Vem vågar svara på den frågan? Den ene svarar si och den andre så. Vem kan säga: jag har rätt! Ja, så kan det låta i själarnas virrvarr. Då är ju det personliga ansvaret avtrubbat. Men svaret på frågan är *personligt*. Sanningen är inget skådespel utanför mig själv. När Pilatus framställde frågan "Vad är sanning?", så fick han veta, att sanningen är personlig: "Var och en som är av sanningen?"

Sanningen är således en psykisk grundval inom människan, ja, själva grunden för det hela. Det var ju också det, som var tanken bakom orden hos oraklet i Delphi: "Gnoti seavton!" (Känn dig själv!).

Kierkegaard skrev: "Subjektiviteten är sanningen". Det betyder inte, att om vem som helst inbillar sig vad som helst, så är det sanningen. Sanningen är förbunden med och beroende av andra egenskaper: Förnuf-tet, kärleken (osjälviskheten), viljan till det rätta.

Vi har nu kommit in på några grundläggande synpunkter på *psykologien*. Det blir en helt annan psykologi än den gängse, som lägger psykologiens grund i nervreaktioner eller psykets primitivaste drifter. *Människan* ligger över driftstadiet. Människan har omdömesförmåga och urvalsförmåga. Därmed till en viss grad *fri vilja*. Hon kan välja enligt *sanningens princip*. En människa kan "vara av Sanningen". Hon kan söka Sanningen, hon kan tro på Sanningen. Men hon kan också vara en lögnare och tro på Löggen. Ty människan är *en person*. Därigenom skiljer hon sig från djuret. Hon är *en alldeles ny typ* i tillvaron. Djuret är endast en individ utan personlig självbestämelse.

Hur har människan blivit vad hon är? Jag läste nyss i en tidning, att människans härstamning är nu alldeles klar, hon är en länk i en obruten kedja från urcellen upp till människan. Om människans kropp kan förklaras på den linjen, kan hon då också som person förklaras på detta sätt? Det var Darwin, som först slog igenom med härstamningsläran för hundra år sedan. Sedan dess har han ömsom blivit erkänd och ömsom förnekad och framför allt misskänd och förvrängd. Han har inte påstått, att allt kan förklaras genom den naturliga utvecklingen. Under senare tiden av sitt liv, då han såg hur människorna misstydde hans vetenskap, hänvisade han till utomvärldsliga krafter, härstammande från Gud och andevärlden. Ännu klarare hade hans kusin, vetenskapsmannen, polyhistorn Alfred Wallace redan från början hänvisat till att det finns punkter i tillvaron, som inte kunna förklaras endast som led i den naturliga utvecklingen, såsom övergången från det oorganiska till det medvetna, det blott medvetna till det personliga samt människans högsta själsgåvor såsom de framträda hos snillena. Dessa steg, menar han, kunna endast förklaras såsom havande sitt ursprung ur ett annat livstillstånd än det blott naturliga. De kunna endast förklaras ur andevärlden. Härav följer att människan såsom personlighet inte kan förklaras som

Red.

blott en materiell varelse, vars ursprung är en utveckling ur materien. *Människan är en ande*. Som sådan äger hon personliga och moraliska egenskaper, omdömesförmåga, en viss valfrihet och ansvarsmedvetande.

Men vad vill det säga, att människan härstammar från andevärlden? Här må jag meddela en erfarenhet, som jag gjorde vid den tid, då jag nyss fyllt 17 år. Jag kom att läsa Romarbrevet. Det blev så intressant, att jag t. o. m. lärde mig vissa partier utantill. Vad var det som framför allt väckte mitt sinne till nya tankar? Jo, i synnerhet följande: 1. Vårt nuvarande liv står i förhållande till något föregående, d. v. s. föruttilvaron (preexistensen). 2. Förutbestämmelsen (predestinationen). 3. Ett föregående syndafall: "Allesammans hava de syndat", avfallit (före hitkomsten). Här fick predestinationen sin förklaring. — Huruvida Paulus menade med sina ord just det, som jag tolkade dem till, kan vara ovisst. Teologerna anse inte att han själv tänkt ut dem utan endast rört sig med dunkla talesätt. Man är rädd för att genom Paulus tappa bort jordfästningsritualet enligt 1 Mos. 3:19 "Ty du är stoft och till stoft skall du åter varda". Människan är en jordkoka och ingenting annat. Men jordkoka skall uppväckas till det här livet igen.

Vi kunna icke kalla den värld, till vilken vi kommit, för en Sanningens värld. Vi ha större anledning att kalla den för en lögnens värld, men att en människa i denna värld kan "vara av Sanningen", det är människans storhet. Det är det enda, som kan ge oss någon storhet. Men det är inte människan själv, som är sanningen, hon har förmåga att *mot- taga* sanningen: "Var och en, som är av Sanningen, han hör min röst." Det var svaret till Pilatus och till allas inre medvetande. Hur ha människor kommit till tro på kristendomen? Genom att följa sina egna sanningdirektiv.

Nils-Olof Jacobson

Liv efter döden

Om parapsykologien, mystiken och döden handlar denna bok skriven av en läkare. Förf. är nu så känd genom framträdande i Radio och TV att han knappast kan behöva någon presentation.

Med utgångspunkt från parapsykologin behandlas frågan om vad som händer efter hjärnans död? Kan någon form av medvetande finnas efter hjärnans död? Erfarenheter från många håll diskuteras: mystiska upplevelser, spiritualism och besättelse, klara drömmar och upplevelser att gå ur kroppen. Mycket av detta material presenteras för första gången.

Inb. 350 sid. 49:50

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90 - 113 51 Stockholm

Ur den stora lyriken . . .

PIGOR

Minnes barndomens pigor;
tilldels själar
med ödsliga, sensuella ögon;
tilldels höga bröst och mäktiga länders varma
arvsmonument från forna vadmalsland.
Slagfärdiga munnars rop i slättern;
samsångens pigpsalm i ladugård;
drömmar på knä ibland rovor;
surmjölk i stenkrus på renen.
Det buttra mumlet om Olga
faren i väg till Idaho.

Många tomma pigor sutto
med hängande själar;
men många sutto där stolta; undersamt barnkära kvinnor
med buttert melodiska röster
mumlande liksom ur myter.

Där fanns pigor med jungfrudunkel,
med legenden i schalen
och digra frågor i hindklara ögon.
Maria gick
med vit andedräkt
över världens höstkalla scen.

Där fanns gitarrens klagande himlapiga.
Den slarviga dansbanelängterskan fanns
och den obstinata flottistpigan
— fetischdyrkare inför matrosuniformer.

Men underligast höstskymningarnas
trollska längterska,
separatorns vemodiga, tunga prästinna
som bugade och drog, bugade och drog
den mjölkrytande Alfa-lavalen,
med spiseelden speglad
i undrande ögon.

Då sjöng det uttrollska bondska i sinnet
som en tung malm.
Buttra talade rösterna.
Barnet låg undrande i vaggan,
jakthunden såg upp från sin korg.
Var det inte som sången om eviga bönder?
Som malmen av givande jord?

Harry Martinson
(Ur NATUR, 1934)

Pluto—vår tids planet

Om man bara helt flyktigt börjar intressera sig för astrologien, så märker man snart, att ett samband mellan planeternas krafter och människan måste föreligga. Dessa rör sig både på det fysiska och det psykiska planet. Tydligast märker man detta hos kvinnan, hennes mens. cykel och havandeskap, som följer Månens rytm. Ett cideriskt (sant) månvarv är 27,3 dagar, vilket också är tidsintervallet mellan två menstruationer i genomsnitt. Tio månvarv är 273 dagar och är den tid som kvinnan bär det blivande människobarnet i sitt sköte.

Man har lyckats konstatera att epileptiska anfall brukar öka vid fullmåne. Ytterligare är fenomenet ebb och flod ett resultat av Sol- och månkrafternas inverkan.

Man kan finna andra jämförelser mellan planetsystemet och jorden, kanske skenbart mindre skönjbara, om man inte särskilt tänker på det. Så t. ex. hjärtats lutning, som är 23° och svarar mot jordaxelns lutning mot ekliptikan. Vid 3-tiden på dagen brukar vi ha en längtan efter att få något "vått" i oss, kaffe, eller vad som kan smaka. Detta passar oss alldeles utmärkt, ty då är levern störst på dygnet och färdig att ta åt sig vätska, motsvarande tid på natten är den minst. Detta förhållande beror på solens ställning, vilket betyder att var vi än befinner oss på vårt klot inträffar detta förhållande.

Pluto i världsbilden

Så snart en planet blir upptäckt börjar dess verkningar att göra sig gällande i händelser och handlande på vår jord. Kraften finns där visserligen förut, men vi kan inte ta emot den, eller ta upp den förrän den s. a. s. kommer in i vårt medvetande. Dessutom blir en planet upptäckt först då vi är mogna att ta emot dess kraft.

Planeten Pluto upptäcktes den 13 mars 1930 av Percival Lowell. I och med planetens upptäckt började en ny tidsepok i vår historia. Dess omloppstid är 248 år och vistas i varje tecken i genomsnitt c:a 20 år. Dess bana är starkt elipsformad, vilket gör att då den går som mest långsamt är den i ett tecken c:a 30 år och då den är som hastigast i 10 år. Just nu befinner den sig i stark acceleration, vilket också återverkar och kommer att återverka på det, eller på dem, som blir berörda. Arten av dess verkan rättar sig efter det zodiakteckens natur vari den just då befinner sig. Dessutom också efter arten av den dekanas verkan, där den är.

Då Pluto upptäcktes stod den 17 grader i Kräftans tecken. Varje tecken har en "härs-kare". Denna sympatiserar med det tecken vars härs-kare den är — båda har likartade krafter (verkan). Nu är vi inne i Vattumannens tidsålder, d. v. s. att vårdagsjämningspunkten infaller i Vattumannens stjärnbild. Sverige och Ryssland lyder under Vattumannen och därför kommer tidens strömningar markant från dessa länder. Därför att denna radikala planet sympatiserar med Vattumannen förstår man lätt, om utvecklingen kom-

mer att betyda en hel del för vår värld, och att en hel del impulser kan väntas härifrån.

Naturen hos Pluto är att riva ner — förstöra. Den river ner till grunden och bygger nytt på spillrorna som finns kvar. Den är snabb i sina verkningar, skiljande och underminerande. Den har med massan, eller massor att göra, är hänsynslöst öppen, maktlysten, fanatisk i anslutning till massrörelser av alla slag. Den regerar över agiterande talare, t. ex. politiska.

Pluto stod, som nämnts i Kräftans tecken, då den upptäcktes. Detta tecken styrs av Månen; Månens sanna egenskaper och Kräftans sammanflyter. Den har inflytande över folk i alla länder, över hem och familj samt ålderdom. Som förut antytts stod Pluto vid upptäckten 17 grader i tecknet, vilket innebär att den stod i andra dekanen som har marskaraktär. Mars står för energi och även stridigheter — förstörelse.

Plutos spelöppning började i Stockholm, som sig bör, med Världsutställningen. Denna uppvisade den revolutionerande nya stilarten i konst och arkitektur-Funkis. Pluto är ingen älskare av onödiga krusiduller, utan raka linjer.

Under 30-talet byggdes ålderdomshemmen ut i en takt som aldrig tidigare. Detta började ungefär 1932, då Pluto kom in i tredje dekanen av Kräftans tecken, som styrs av Jupiter. Men då började också rivningsraseriet i Sverige. Jupiter står för expansion. Detta avtecknade sig i att Stockholm började byggas ut våldsamt. I Kräftans tecken är också Neptunus härs-kare, vilket innebär att tecknet har två härs-kare. Neptunus har med storfinansen att göra. Detta fick vi känning av i och med Kreugers död och kraschen efter honom. Denna utmynnade ju i stora förluster för många med många konkurer i släptåg. Där arbetade således planeten nedrivande och förstörande. Om Pluto skall verka förstörande eller uppbyggande är helt beroende av hur vi kan ta emot dess krafter.

I Tyskland tog Hitlers frammarsch sin början. År 1930 ökade hans mandat till 103, mot tidigare 13 och därmed blev national socialisterna det näst största partiet.

I juli 1939 etablerade Pluto sig i Lejonets tecken. Där är Solen härs-kare. Lejonet har att göra med auktoritet, länder, regeringar och regenter, dessutom med barn och ungdom.

Strax efter att Pluto stabiliserat sig i Lejonets första dekan (där Solen är härs-kare) bröt världskriget ut (1939). Den 7/5 1945 kom freden, och just då kom Pluto in i andra dekanen, som färgas av Jupiter. Denna svarar ju även för välgörenhet, som ju också avspeglades i en enorm återuppbyggnadsverksamhet. Hjälp av olika slag skickades från hela världen till de krigshärdade länderna, inte minst från Sverige.

Jupiter är ju också ett tecken för expansion. Detta visade sig i ungdomens revolt mot de äldre och mot makthavarna. Särskilt

vill jag påpeka året 1948, då Pluto stod mitt i andra dekanen. Detta avspeglades i ungdomskravaller i Stockholm och lite varstans i världen. I Stockholmskravallerna ville ungdomen ha flera nöjen tillgängliga och öppna under helger. Det blev ju också så.

Åren 1951—56 är Pluto i Lejonets tredje dekan, där den träffas av de nedrivande och förstörande marskrafterna. Då började åter ett rivningsraseri i Stockholm — särskilt 1951 och 1952.

År 1957 gick Pluto in i Jungfruns tecken och dess första dekan. Jungfrun har bl. a. med undervisning att göra, dessutom med teknik och medicin. Till sin natur är den sönderstyckande och den är mycket grundlig. Den är dessutom arbetets tecken. De som har Jungfrun starkt markerade i sitt horoskop är mycket arbetsamma. De är dessutom rätt kritiska. År 1957 började man med dataundervisningen i Amerika, rymdfarten tog sin början och på arbetarfronten började strejkerna, som egentligen pågått hela tiden tills nu, d. v. s. hela den tid Pluto varit i Jungfruns tecken. Att den har med massa och mängd att göra visar sig också däri, att mindre företag har gått upp i större enheter. Dessutom har en del företag skickats iväg till andra landsändar.

Vi har sett denna sönderstyckning också i konsten; i teater, film, poesi och även i måleriet, där man sönderstycker och blandar ihop allt möjligt. I klädmotet har denna sönderstyckning visat sig så, att man praktiskt taget kunnat klä sig hur som helst och blanda färger precis som det fallit sig, utan att fråga efter om det gått ihop — det är bara att blanda på. Folk började att "röra på sig". Det blev ett våldsamt resande till andra länder. Knarket tog fart och fick en stark spridning.

1961 gick Pluto in i andra dekanen, som är en saturnusdekan. Saturnus är till sin natur kall, skiljande, isolerande — ensamhet. Den är också organiserande. Samma år började man med enhetsskolan. Diciplinupplösningen i skolorna tog sin början detta år. Eleverna har väl aldrig känt sig så rotlösa och ensamma som vid denna tid. Vid lektion i de olika ämnena flyttades eleverna från den ena skolsalen till den andra, och fick nya lärare och nya kamrater vid varje ämne.

Eftersom Jungfrun har med litteratur att göra, så måste denna bli mer radikal. Ett exempel på detta fick man i "Kärlek 1 och 2".

1967 gick Pluto in i Jungfruns tredje dekan. Här är Venus härs-karen. Den är Kärlekens härs-kare: inte bara kroppens utan även människokärlekens. Det märklige är, att just på dagen då den gick in i tecknet slutade lärarstrejken. Man kom att tänka på att eleverna måste ha någon samlingspunkt, något att samlas kring. Detta ordnades. Venus är de sköna konsternas planet. Den är milt extatisk samt enande. Det året slog porrklubbarna igenom. Kort-kort blev en vanlig syn.

Som nämnts härskar Jungfrun också över medicinen, dessutom gifter och Venus över människokärlek och ideal. Hjärtbyten skedde, men resultaten blev i allmänhet klena. Samma år kom byalagen, man började också att tänka på miljövärd.

Att Jungfrun är ett arbetets tecken visas genom att Pluto rumsterat markant inom de större företagen och organisationerna. Det har aldrig tidigare varit så många strejker och arbetsnedläggelser som mellan 1957 och

1971, där den radikalt verkande och demokratiska Pluto sökt att jämna ut löneskillnaderna.

Noggrannhet utmärker också Jungfruns tecken. Detta har visat sig på flera sätt. Som exempel kan nämnas sjukhusen. Man har byggt fina sjukhus. Allt har varit blankt och polerat: golven så blanka att man inte kunnat gå på dem utan att bryta benen. Men på *Människan* där inne har man inte tänkt, utan bara att det yttre skulle vara blankt och fint.

1971 hade vi striden om almarna. Här blev politikerna påminta om att de styrande inte alltid representerar folkets vilja.

Nu har Pluto kommit in i Vågen. Den kom in där för att inte lämna den så länge vi lever. Den 1 aug. var den inne i tecknet för fullt. Den var där ett slag under 1971, men gick tillbaka igen. Men nu börjar den att stabilisera sig i tecknet.

Vad har man nu att vänta sig, som f. ö. redan påbörjats till en viss del? Vågen har med äktenskap att göra, även andra relationer till människor. Det är ett konstens tecken framför allt. Vad kan man nu vänta sig inom dessa områden? Ja, då det gäller äktenskap, så kommer väl dessa att uppträda i ny form; nya lagar kommer att stiftas. Men i vilken form kan vara svårt att sia om. För min del tror jag inte att det kommer att bli kollektivhushåll. Det hade vi då vi var inne i Jungfruns tecken, ty den är splittrande. Den hävdvunna familjen kommer antagligen att bli bestående, även om det kommer att bli en del ändringar.

På konstens område kommer man visserligen att gå ifrån Jungfruns sönderstyckande verkan och i stället inträder en större helhet och harmoni, ty harmoni har det knappast varit i konsten, så som den har utövats. Man har ju inte bara kastat figurer hit och dit på tavlorna eller skulpturerna, utan man har ju också använt maskiner vid utövandet av denna "konst". Dessutom har det hänt att man dresserat apor till att måla och fått kritikens höga godkännande av denna "konst". Inte nog därmed, kritiken har tillmätt "konstnären" alla tänkbara fina egenskaper. Fast då visste man inte att det var apor som stått bakom konstverket — förstås.

Inom sjukvården har man att vänta, att de vårdande organen alltmer kommer underfund med, att det är med besjälade varelser man har att göra. Samma förhållande lär väl komma till uttryck inom undervisningen, så att man inte bara kommer att sikta till att stoppa kunskap i eleverna — utan att det också finns andra värden att peka på och vårda.

Brottsligheten lär uppvisa ett annat beteende — man kommer att troligen uppträda i stora, internationella ligor.

Inom fångvården har man att vänta att där arbetas mer på individens självständiga tänkande och utbildning, så att internerna kan reda sig själva efter frigivandet.

De arbetande har nu inte mycket att vänta i form av ökade löner, men däremot en del sociala förbättringar.

Titlarna kommer bort och tonvikten blir lagd på namnet.

Nu har man att vänta, att folk i alla länder kommer att arbeta för fred och enande; detta om de kan ta upp Plutos positiva krafter. I motsatt fall har vi att räkna med krig i större omfattning än hittills.

Arne Örngren

Sedan urminnes tider har människorna använt växterna som botemedel mot olika åkommor; man har tillrett örttéer och brukat droger för in- och utvärtes bruk. Ända in i vårt sekel spelade örtmedicin en stor roll. Det har visat sig att växterna innehåller olika verksamma ämnen. Örtagubben har avlockat en del växter deras läkande krafter och skrivit ner sina rön i denna bok. Växterna kan bryggas som téer, men finns numera också att tillgå i extrakter.

**Sjätte upplagan,
26:te tusendet, nu utkommen**

10:—

Fakta om Medicinalväxter

Författarna Michel Caron och Henry Clos Jouve ger i denna bok en kort beskrivning av drygt 200 medicinalväxter. Alla växter är avbildade i färgtryck.

Inb. 17:—

Olof Thorborg Fasteboken

I 15 kapitel ger boken en ingående översikt över fastan, när den kan tas, hur den skall genomföras och hur den skall brytas.

hft. 11:10

Viktor Vallberg

Vallbergs produktion omfattade över sextioalet skrifter. Här en förteckning och prisuppgift å dem som finns kvar nu:

MÄNNISKOKUNSKAP, del 1 o. 2 20:—

Andra delen finns inb. å 13:—
Detta är ett standardverk
som kyrkoherde Granberg
kallade "ett helt universitet".

DEN OKÄNDA MÄNNISKAN 3:55

**KRISTENDOMENS FORNTID —
NUTID — FRAMTID** 8:25

TANDRÖTAN (om dess orsaker) 1:20

**SYNER — UPPENBARELSER —
FÖRUTSÄGELSER — PROFETIOR** 5:30

**AFTONRODNAD OCH MORGON-
BRAND** 7:65

Kyrkoherden satte själv stort värde på denna bok, som kommer med tankar och uppslag som alltför litet beaktats både i kristen debatt och inom filosofien.

HEDENII EVANGELIUM 1:70

DEN KÄRA OKUNNIGHETEN 4:70

**DET NYA TESTAMENTETS
SANNING...** 4:70

VACCINATIONENS VÄSEN —:90

JORDBRUKETS FÖRNYELSE —:50

DEN ETERISKA STRÄLNINGEN 3:55

PENDLAR AV MÄSSING 5:—

**ASTROLOGISK KARAKTÄRS-
TOLKNING** 4:30

BLIV DIN EGEN LÄKARE 8:25

**KAN MÄNNISKOSLÄKTET
FORTLEVA?** 5:90

**KAN MÄNNISKAN ÅGA
FÖRUTTILLVARO?** 2:95

FRENOLOGISK PSYKOLOGI 3:55

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90 - 113 51 Stockholm

Förstoppning

Förstoppning

Förstoppning kan utan vidare påstås vara den förnämsta orsaken till de kroniska sjukdomarna. Det finns de som tror att en förstoppning bara är en tilltappning av tarmkanalen, ett tillstånd av tröghet i denna, eller s. k. "trög mage".

Med ordet förstoppning menas sådan matsmältning och avsöndring i tarmen, som kännetecknas av onormal och oregelbunden tarmverksamhet, oavsett om den är hård hela tiden eller växelvis trög och lös. Orsaken till ett sådant tillstånd kan vara en *onormal diet*. Men det finns även andra orsaker. Det kan finnas ett mekaniskt hinder, men vanligtvis är orsaken allt för litet skrymmande föda, för litet motion, brist på regelbundna vanor, torrhet i tarmens colon-muskel och tarmrörelse i övrigt. Under senare tid har åtminstone vårt behov av rörelse uppmärksamats, med olika aktiviteter som följd. Gymnastik, promenader i terräng och andra mera krävande kropps-rörelser måste till för att bibehålla en god tarmfunktion.

Man kan räkna med att en hel del yrkesgrupper som har ett stillasittande arbete lider av förstoppning. Visserligen har man på många arbetsplatser infört bestämda pauser med avslappnings- och rörelseövningar, men det hjälper inte, i varje fall inte enbart. Man måste få röra sig på ett spontant och lustbetonat sätt, så som man känner behov av och själv vill. Inte efter ett uppgjort program, som man kanske just då inte känner sig upplagd för. Man måste helt enkelt få känna sig lössläppt.

Maten

Människan har degenererat i så hög grad, att hon har blivit inaktiv. Hennes tarmkanal liksom hennes muskler har alltmer förslappats och mist sin spänst. I den tron, att hon är bättre utrustad än den natur varifrån hon har kommit, befriar hon i möjligaste mån sin näring från osmältbara ämnen, för att därigenom göra matsmältningsprocessen energisparande. Kemisterna arbetar ju för fullt med att frambringa laboratorietillverkad näring i form av tabletter innehållande de värmeenheter, kolhydrater, äggviteämnen och fetter, vitaminer och närsalter som människan anses behöva, precis som om detta vore tillräckligt. Säkert är dock, att vi torde ha långt kvar — ja hur långt som helst, d. v. s. aldrig — innan vi lyckats utföra det märkliga konststycket att överträffa naturen; i detta fall att uppnå ett liv i hälsa genom s. k. fiberfri diet. Vårt vita bröd, våra finpolerade risgryn, vårt raffinerade socker, vår degiga ost och andra födoämnen, vilka mer eller mindre saknar osmältbara fibrer, som är nödvändiga för normal tarmverksamhet har med gott resultat lyckats frambringa sitt igenkänningstecken — det vita, blodfattiga ansiktet. Till detta har även andra skadliga levnadsvanor bidragit, men de spelar inte på långt när så stor roll som den fiberfria dieten. Skillnaden i närings-

ämnen mellan modersmjölk för barn vid tio månaders ålder och de vuxnas diet av t. ex. bröd, kött och ägg är himmelsvid. Modersmjölken är ur kemisk synpunkt en idealisk näring och innehåller just de mängder och proportioner av äggviteämnen och kolhydrat som den späda kroppen behöver per måltid. När den vuxna människan använder en diet som innehåller 15 gånger så mycket äggvita och stärkelse som hennes kropp behöver, utan att samtidigt tillföra kroppen tillräckliga mängder osmältbara fibrer börjar de körtlar som avsöndra smältningsenzymerna att strejka. Mat kan nog proppas in, men tarmen vägrar arbeta, varvid följden blir att födan i stället för att smältas endast sakta förflyttas för att till sist stanna som en klistermassa i tarmen. När denna massa hopats några dagar, undergått jäsning och förruttelse, utvecklas en del gifter, som kroppen av ren självbevarelse kastar ut. Detta resulterar i lösa avföringar, varpå följer en period av hårda avföringar med nya anhopningar och därefter en ny period av lösa uttömningar o. s. v.

Under hela denna tid försiggår en avskyvärd förruttelseprocess. Gifter utvecklas, som spridas med blodet till kroppens olika delar. Avlagringar av dessa ämnen åstadkommer tilltappade blodkärl i periferien och kväver blodkropparna samt hindrar syrsättningen. Den järnfattiga näringen gör det omöjligt för blodkropparna att hålla kvar hemoglobinet, varvid följden blir de vita ansiktena.

I ett senare stadium blir avföringen alltid hård trots användandet av olika laxativ. I svåra fall följer till slut kräftstadiet, som då föregåtts av mag- och tarmkatarrer med sår i dessa organ.

Alla strävanden efter en idealnäring borde gå ut på användandet av frukt i kosten, därför att fruktens kemiska komposition mycket närmar sig modersmjölken med tillskott av cellulosa-fibrer. Det är denna slags näring som format vår tarmkanal. Då det lilla barnet tvangs att söka en annan näring än modersmjölken, blev födan mera fiberrik. Om vi vill bibehålla vår hälsa måste vi också ordna vår diet med hänsyn till dessa givna och ofrånkomliga fakta, då vår livstid är så kort i jämförelse med de årmillioner som åtgått till att utforma våra matsmältningsorgan. Det är lika otänkbart att få kroppen att anpassa sig efter civilisationens förvända levnadsordning som att med piller och pulver kunna muta en våldförd natur. Hälsa är uttrycket för den harmoni, som är rådande inom en frisk organism. Om inte människan lyder livets lagar blir disharmoni och ohälsa de rådande faktorerna i hennes tillvaro, om och under olika former, beroende på anlag, levnadssätt och levnadsvillkor.

Våra förfäder levde på naturprodukter, rotfrukter, säd, mjölk, bär och frukt, så som de förekom i naturlig, oförfalskad form. De hade ännu inte hunnit så långt i raffinering, att de yttre skalén på säd och frukt avlägsnades. Drycken var enkel, natten användes

till sömn och vila och om dagen arbetades med iver och energi och deras kroppar fick svettas ut. Bostäderna var inte så ombonade att inte den friska luften fick tillträde. Det moderna kommunikationsväsendet hade inte hunnit förvekliga människan, hon tvingades oftast att gå och höll därigenom kroppen spänstig. Det fanns tid att leva för livets egen skull, man utträttade inte mer än att man genom en sund kroppsverksamhet kunde njuta frukterna av sitt arbete, utan att undergräva just det som vi lever för: *livet självt*.

Om man överväger det som här i korthet sagts, skall man snart finna orsaken till den dåliga matsmältning som sentida generationer lider av. Dessa faktorer är framför allt:

En konstlad fiber-, mineral och vitaminfattig föda som innehåller mer än 15 gånger den mängd äggvita och kolhydrater som kroppen behöver och kan omsätta.

I kroppens ekonomiska arbetssätt gäller den absoluta lagen, att endast så mycket normala smältnings-safter (enzymer) utsöndras från de olika körtlarna, som kroppen har behov av för att kunna smälta den mängd näringsämnen som åtgår till dess underhåll. Resten blir oblandad och tas hand om av bakterierna för att rensas ut via tarmkanalen genom diarré. Blodets och lymfens kemiska sammansättning undergår en för kroppen ruinerande förvandling, och i ren självbevarelsedrift gör kroppen sig fri giftämnena genom olika akuta sjukdomar, kräkning, diarré o. s. v.

Ett stillasittande liv. Följderna därav blir slapp muskulatur och minskad spänstighet, hämrad blodcirkulation, nedsatt utsöndringsförmåga med åtföljande avlagringar och förkalkningar samt överansträngda, blodöverfyllda vitalorgan (hjärna, hjärta, lungor, mage och njurar). Dessutom blodbrist i huden med åtföljande hämrad kol-syreutsöndring, överretade nerver med ständigt stimulationsbehov, som ofta kallas för "njutning".

Normal näring

När man är medveten om att en normal näring för en människa är en sådan näring, som förser kroppen med tillräckliga mängder kolhydrater, äggviteämnen, fetter och närsalter, baserad på uppfattningen om standardnäringen, då bör man också se till, att man får nog av fyllnadsämnen för tarmen. Den näring man tar in måste vara tillräckligt utblandad med grovämnen och tarmen fylld, så att avföringen blir lätt och behaglig, samt inträffar lika ofta som måltiderna. Detta sker om man till ett mål om dagen äter t. ex. en portion kombinations-sallad och till en annan kruska, Müssli eller något liknande.

Nu är det ju möjligt att få fatt i obetydligt eller helt obesparade frukter och grönsaker, och därmed samtidigt förse kroppen med de fyllnadsämnen som den behöver. Detta är att föredra framför att äta en massa bröd och sädesprodukter. Ytterligare fyllnadsämnen som kan behövas får vi genom att tillsätta någon av de föreningar av vetegroddar och vetekli som ju nu finns att köpa i reformkosthandeln, bl. a. olika slags Müssli, kruska och allt vad de nu benämns.

I slutet av 20-talet kom Carl Altheen att väcka en viss uppmärksamhet, om inte för annat så genom de åtal för kvacksalveri han blev utsatt för. Han kom hem från Ame-

rika där han noga studerat J. H. Tildens system. Altheen sökte införa *råkosten* i Sverige och påvisade dessutom vådan av att beröva sädeskornet klet. Han gick till stormen emot det vita mjölet och det vita sockret, såsom varande skäligen näringsfattiga och usel föda. Han kom i konflikt med Saxons vegetariska falang, som han kallade "pudding-vegetarianer" (om han inte själv präglade det uttrycket, så var det väl någon av hans anhängare som gjorde det). Vegetarianerna blev i alla fall inte svaret skyldiga. Från det hållet kom benämningen "råkostfantaster". Altheen måste slutligen lämna landet, som ju redan tidigare berättats om i en artikel i SEKLET. Därefter dalade intresset något — åtminstone utåt. I det tysta arbetades det dock. Men så kom den stora bomben: Are Waerland. Ares förkunneelse var inte något nytt för oss, som träffat Ahlteen, men han hade fått helt andra resurser att föra ut sin lära än hans föregångare hade haft. Själv vill jag påstå, att Carl Ahlteen hade plöjt och berett vägen för Waerland — även om denne kanske ville utge sin lära som original.

Som det förefaller mig så har inte deras propaganda för grovkosten hållits vid liv som tidigare. Detta är synd då förstoppning och dess följder drabbar större antal människor än någonsin tidigare. Vår civilisation och kultur är sannerligen ingen hälsokultur.

Waerland förde fram en typ av måltid som han kallade *kruska*. Denna fick en så pass stor spridning att man med skäl kan tala om kruskafieber. Nu är detta så länge sedan att febern har hunnit lägga sig så gott som totalt, vilket är att beklaga. Ty kruskan har verkligen en mission att fylla — i tarmen. Felet med febern var bara den, att folk som inte hade tillräckliga resurser i mage och tarm fick alltför påtagliga obehag av den dieten — därför att de åt för mycket därav. Det går inte att bara sätta i sig en jätteportion kruska och sedan sätta sig på kontorsstolen, eller någon annan stol, och sedan bara sitta stilla. Det måste rörelse till för att få tarmarna att arbeta med denna massa. För en skogsarbetare blir det inget problem med en stor tallrik kruska, men fröknarna på postgirot bör ha nog av att mumsa i sig ett par matskedar — vilket även gäller herrarna, om de arbetar under samma betingelser. Nu är det kanske inte många som minns det originalrecept Are gick ut med. Men ungefär så här ser det ut: 1 del krossade havregryn, 2 delar vetekli samt vatten och russin efter behag. I en sats å 1—2 koppar, kan man ta en kopp russin — tycker en annan.

Stagnation på olika punkter av tarmen

Ur Carl Altheens bok "Naturens väg till hälsa och livsglädje" återger jag här vissa effekter av mekanisk art som är en följd av stagnation på olika punkter i tarmen, dels avseende tarmens muskler, vilket orsakar spasm, dels avseende de kontrollerande slemhinnorna. Även en del andra uppgifter i den här artikeln har jag hämtat ur hans bok. (Helst skulle jag velat återge hela boken).

1. Inpackning och förhårdning av avföringsämnen orsakar skada på slemhinnan, framförallt å sammandragningsmuskulerna i den lägre delen av stortarmen. Denna skada leder till inflammation eller cancer.

2. För stor sträckning av denna del av stortarmen leder till sammanknytning och sammanväxning. Denna onormala stortarm

tillåter ämnen komma in men inte gärna ut ur den. Sammanknytningen kan också bli sådan, att tarmen blir fullkomligt tilltäppt och orsakar akut obstruktion (fullständig förstoppning).

3. I stortarmens lägre del, alldeles över Plexus Sigmoides, uppstår nu en böjning på tarmen kallad "sista sammanknytningen". Här kan obstruktionen bli så stor, att hårda avföringsämnen under sitt passerande förbi river sönder slemhinnan, eller ock att, på grund av att folk i allmänhet har denna del av tarmen utspänd, en säck formas. Detta hindrar dess normala funktioner och så småningom blir säcken så full av bakterier att i detta tillstånd inflammationer uppstår och till slut kräfta utvecklas.

4. På samma sätt kan inflammation eller cancer utvecklas i högre stortarmskrökningen, Plexura Hepatica.

5. Likaså kan mängder av gamla avföringsämnen stagnera i tarmen på de platser under levern, gallblåsan, den lägre magmunnen (Pylorus duodenum) och den tvärs övergående delen av stortarmen, där de band utvecklas, som håller dessa organ på sina platser, och här utveckla inflammatoriska sår och sedan cancer. Dessa platser visar, som man lätt kan förstå, ställen där kräfta utvecklas.

6. På samma sätt kan inflammation och kräfta utvecklas, där banden för kontroll av den uppåtgående delen av stortarmen går ut.

7. Stagnation kan uppstå där duodenum och jejunum (i övre delen av lilla tarmen) mötas och orsakar utsträckning och utvidgning av speciellt duodenums övre del. Detta orsakar kongestion (stockning), sönderrivning, inflammation och senare perforering (genombrytning) av slemhinnan på denna del av tarmen.

8. Spasm (krampaktig sammandragning) av den lägre magmunnen (Pylorus), vilket följer den i punkt 7 omnämnda utspänning av tarmen, utgör hinder för passering av mat igenom denna, vilket förorsakar ändring i slemhinnorna runt magmunnen, och dessa ändringar variera mellan stockningar och kräfta.

9. Som ett resultat av en tilltäppning av den lägre magmunnen vilket stoppar magens utsända beredda massor, blir dessa stagnerade där, vilket orsakar en ändring av denna slemhinna, med hård ansträngning av denna, resulterande i kongestion, kanske kräfta. Det ser ut att så länge syrehalten i magen är den normala, detta skulle hindra bakterier att få fäste där.

Infektion av Chymen

Den överflödiga stagnationen av material i den stora tarmen ser ut att till en början endast orsaka en mekanisk effekt, men senare blir dessa stagnerade ämnen ett lämpligt material för giftiga bakterier att utvecklas i, och inflammation av olika grader uppstår. Dessa uppstår i allmänhet i senare stadier av stagnation i tarmen och är, liksom inflammation av andra delar i kroppen, andrahandsprocesser.

Ändringar i levern och pankreas (Bukspottkörteln)

Vid stagnation i tarmen utsätts levercellerna för attack från tre håll. Deras uppgift är att ta giftämnen, eller bakterier, som framförts till dem genom det som det portala

venssystemet absorberat från tarmen vilken upphört att vara steril, och vars innehåll är av ytterst skadlig karaktär — giftiga bakterier. De äro också omgivna av ett fint nätverk av små kanaler med mynningar som kan vara fulla av bakterier, som kommit upp genom gallans rör till tarmen. Leverns celler näras genom det portala arterieblodet, som är fullt av orenheter, därför att de inte utrensats ur blodet då detta passerade levern. I det tidigare stadiet av förstoppning verkar levern vara onormalt stor, men senare tycks den bli mycket mindre än den bör vara.

Ändringar i njurarna

Njurarna är organ vilkas arbete är nära nog lika med leverns. Det är deras uppgift att från blodet rensa ut överflödiga ämnen, bakterier, gifter och produkter som utvecklas under näringsprocessen. De ändringar njurarna under detta arbete undergår varierar, från långsamma, nästan omärkbare, till akuta, ytterst plågsamma. I dessa ändringar är inräknade "Brights sjukdom" (kroniskt njurlidande med äggvita och svullnad i kroppen, förnimligast i benen) i dess olika former. Dessa kan variera, beroende på den typ av bakterier som angriper chymen. Njurarna frigör blodet från olika slags bakterier. I de flesta fall passera dessa utan plågor. Detta är i allmänhet förhållandet med kolibacillen.

I andra fall åter, när dessa organismer skall skickas ut ur kroppen uppstår smärtsamma symtom med styvhet, avmagring och avmattning. I riktigt svåra fall finner vi njurarna fulla av små varbildningar.

Ändringar i de generativa organen, och det endokrina körtelsystemet

I utvecklade fall av förstoppning finner vi äggstockarna skrumpta och nedbrutna, såvida de inte är sammanväxna med andra organ, i vilket fall en progressiv inflammation är märkbar. Under sådana förhållanden är livmodern liten som ett barns, trots att kvinnan ifråga fått barn förut.

Det är troligt att det mest märkbara symtomet av automatisk förgiftning hos den förgiftade kvinnan är hennes absoluta förlust av normalt sexuellt behov, vilket visar sig i en fullkomlig avsky för allt normalt sexuellt liv med mannen. Samma regel gäller även männen, dock i mindre grad. Hos dem blir testiklarna små och mjuka och den normala retningen mycket försvagad.

Sköldkörteln (Thyreidea) är det organ som är närmast förbundet med den sexuella funktionen. Framförallt gäller detta kvinnorna. Storleken av kvinnans sköldkörtel ger en föreställning om i vilken grad det sexuella intresset dominerar i jämförelse med hos mannen. Vid förstoppning blir körteln först större, sedan sammandras den och nedbryts slutligen till den grad, att den inte ens kan upptäckas med fingret.

Ändringar i bröstet och munnen

Bröstet hos kvinnor undergår särskilt typiska förändringar vid förstoppning. Till en början blir de hårda och knöliga och en hel del säckar med vätskor utvecklas i själva strukturen. En del av dessa kan få rätt stora dimensioner. Förändringar börjar nästan alltid i övre delen av vänstra bröstet, sedan i samma del av det högre — senare angrips

det i sin helhet. I detta tillstånd hos bröstet utvecklas lätt cancer.

Tungan har nästan alltid ett sjukligt utseende och är onaturligt stor. Halsen och svalget ser sjukliga ut, andedräkten har en obehaglig lukt, och smaken i munnen kan vara ytterst svår.

Avmagring och muskelförlappning

Den om möjligt största skadliga verkan av kronisk förstoppning är förlusten av fett. Denna verkan brukar ofta uppträda rätt tidigt, men det finns dock fall då en person hunnit bli rätt fet innan han blivit alltför förstoppad. Vid denna avmagring ser personen ofta äldre ut än han verkligen är — bröstet och magen blir hängande och låren insjunkna. Ibland leder avmagringen till sänkning av en del inre organ, vilka förut legat inbäddade i fett och stötts av detta.

Njurarna sjunker och fungerar sämre. Urinen kan inte passera så lätt, då urinröret blivit skarpt böjt varför vatten och urin stannar i kroppen. Det venösa blodet kan inte heller flyta så lätt ut ur njurarna, varför dessa blir blodfyllda och mycket ömma. Detta särskilt därför att de ligger mot bäckenbenets hårda golv, så att varje rörelse och steg blir en plåga. Urinen kan sila igenom och in i bukpartiet och en inflammation kan uppstå på grund av att koli- och andra bakterier finns i urinen. Dessutom sänks tarmen så att krökarna på denna blir större, och detta försvårar avföringens passage ut ur denna. Likaså sänkas livmodern och urinblåsan medförande avsevärda svårigheter.

Dr Leonard Williams, läkare vid det franska sjukhuset i London, skrev på sin tid i ett arbete "Mindre åkommor och deras behandling":

— Det är endast en ringa överdrift att säga, att alla kroniska åkommor är endast symptom av kronisk förstoppning. Det är däremot ingen överdrift att säga, att kronisk förstoppning är en bidragande faktor till alla kroniska åkommor. *Bakom mikroken måste vi söka orsaken till denna, och denna orsak är i varje fall den jordmän, denna måste ha för att kunna leva och utvecklas.* Detta stadium eller denna jordmän kallas kronisk självförgiftning, vilket är endast ett annat sätt att uttrycka samma mening, nämligen att kroppens dräneringssystem (rensningen) är ur funktion. När detta tillstånd är sådant, att vi har en kloaktunna under magsäcken, då blir givetvis kroppens motståndskraft så nedsatt, att bakterier med största lätthet kan intränga och bli herre på täppan, med de beklagliga resultat som följer.

Ännu en gång vill jag framhålla, att för tarmens träning fordras ett fyllnadsämne, som för det första ger den den retning samt den utsträckning som den behöver för att kunna arbeta. För det andra, att den behåller inom sig den mängd vatten, som inte så lätt som vanligt kan uppsugas av tarmen, och för det tredje har inom sig mängder av organiska mineralämnen, som lätt kan neutralisera genom jäsnings och förruttelse uppkomna syror, vilka orsaka sammandragning av tarmen. Detta ämne, som måste tas in med eller som en del av måltiden är vetekli som numera finns i olika förpackningar, beredningar och sammanhang.

Här må genast och i tydliga ordalag betonas, att detta inte får anses som ett specifikt medel eller som något slags medicin —

inte ens som ett slags egenartat näringsämne, som kan åstadkomma ett underverk. Det är det inte, utan endast ett av de bästa naturenliga hjälpmedel, som tänkas kan här i Norden. Men det finns fler sådana, som kan tänkas. Ibland behövs en del av dem, ibland kan det räcka med ett, och någon gång allesammans. Det finns t. o. m. fall där det behövs ännu mer, nämligen förmågan att få patienter med livslånga, gamla, hälsoneedbrytande levnadsvanor att hastigt ändra dessa — en sak som är det svåraste av alla företag: det är i många fall omöjligt, ty de vill inte, eller kanske rättare, de är så slöa, att det är hopplöst att ens försöka.

Ett medel är kroppsrörelse (gymnastik, massage) för stärkning av mag- och bukmuskulaturen. Detta stärker också tarmmusklerna och ger stöd åt dem. Lavemang, ibland på 1 1/2 liter + 37°C vatten med 6,8 gr. salt pr liter för utrensning av stortarmen, åtföljt av en halv liters lavemang + 26°C som efter-sköljning. Lavemangerna måste tas ytterst försiktigt, så att inga gaser komma framför det insläppta vattnet och spänner ut tarmen. Det är bättre att skölja ut dessa massor, om de inte kommer ut av sig själva, än att låta dem ligga kvar. Ingen känd metod är så ofarlig för kroppen som denna, om den utförs rätt och det är nödvändigt att använda ett hjälpmedel. Men ingen skall inbilla sig, att man kan lura naturens lagar och bara ta lavemang och tro, att därmed är saken klar. Om man inbillar sig det, så vaknar man snart nog och finner att man begått ett beklagligt misstag. Det kan inte strängt nog varnas för denna bekväma väg att gå och samtidigt ignorera ett naturenligen levnads-sätt. Samtidigt måste betonas, att om de användas med förstånd är lavemanget det bästa hjälpmedel och lätt tillhands.

Det fordras en absolut påpasslighet att gå på VC på bestämda tider, även om man efter lång tid inte ser något resultat vid besöket. Det är väl här som det syndas mest i vår stressade och tidsinrutade tillvaro. Inte vet jag hur det skall gå till att komma tillrätta med den saken, bara att det är så. Det är också nödvändigt att sitta kvar på VC tills man tömt ut allt ur den nedåtgående delen av stortarmen. Det brukar visa sig i att det sista är mycket löst.

Man får *aldrig* anstränga sig vid besök på VC. D. v. s. att aldrig ta i och spänna på i hopp om att på detta sätt få ut avföringen, ty detta leder *alltid* till precis motsatsen. Ut-tömningen står icke alls i sådan förbindelse med viljan, att denna kan komma ut när man vill, men den kan tyvärr hållas kvar. Hela akten är fullkomligt en automatisk sådan, kan skötas bäst med lock, d. v. s. genom att med tanken leda den till en lycklig utgång, hellre än med muskulär styrka, dirigerad av viljan, ty det går aldrig. Man kan, om man mistat denna funktion, med viljan växelvis sammandra och avslappa ändtarms-musklerna. Detta kan man praktisera i 5—10 minuters perioder för att ge dem en välbehövlig massage och nytt liv. Detta får dock *aldrig* praktiseras av gravida kvinnor.

Någon gång kan det vara nödvändigt att vid sidan av vad som tidigare anförts kombinera med en del linfrö till måltiden, eller annan kombination av något slag. Man kan tugga 12—15 torkade rönnbär vid sänggåendet. Man kan använda omväxlande de medel som reformshandeln har att erbjuda. Men framför allt kan den eljest friska sätta

in kärnmjöl, sur mjölk, grovt bröd, frukt, honung och grönsaker i sin dietlista, för att så småningom få ordning på sin mage. Jag påminner åter om lavemang, men detta har som avsigts att tarmen kan förslappas, om det används för länge. Fastan behövs jag kanske inte ens nämna, den är självskriven för rensning. Men även här är lavemanget nödvändigt.

Låt alltid det rådande tillståndet oroa så litet som möjligt, helst inte alls. Även den minsta oro försvårar tillståndet.

Homeopati

Homeopatiska medel är ofta verksamma vid förstoppning. De "botar" inte, vilket de som läst föregående redogörelse bör förstå, men kan ändå vara nog så verksamma och hjälpare, då man försöker återställa balansen. Jag anför här några medel, som kan prövas. Vid en del är insatta de tecken som för en astrolog kan ha värde att känna till:

Kalium mur. Förstoppning tillsammans med dålig matsmältning. Vit beläggning på tungan. Först efter kraftiga måltider. Det är också medlet för "lata, tröga, tillstånd". Medlet samverkar med febrinet. Brist på **Kalium muriaticum** gör febrinet överksam och det stöts bort som en tjock, vit substans och ger upphov till katarer och liknande symtom — angriper huden och slemhinnorna. **Kali. mur.** och **Calc. sulph.** komplettera varandra i att rena blodet.

Andra symtom där **Kali mur.** är verksamt är ljus avföring (brist på galla) och slö lever.

Medlet är av betydelse för de första stegen i matsmältningen därför att det har att göra med produktionen av saliv och bidrar vid produktionen av hydroklorosyra (Hydrochloric acid.)

D 6 tabl. 1 tabl. 3 ggr dagl.

Natrium muriaticum. Detta är medlet om tarmen är för torr. Då ropar man på **Vattumannen** förstås! Denne kontrollerar kroppsvätskornas ebb och flod, och bör förmås att hjälpa till när det är för torrt eller för vått någonstans.

Det är medlet vid förstämning, känsla av hopplöshet, huvudvärk i samband med förstoppning, svårighet vid eller trög avföring med ömhet eller/och sårighet i anus. Vid tunnt och vattnigt blod med påfallande blekhet, som ibland ser oljig ut. Halsbränna beroende på jäsnings i magen.

Maten stannar för länge i magen. Stark törst. (Aptiten är så liten, som törsten är stor.) Dåsighet med muskelsvaghet. Trött på morgonen, sömnen är inte uppgivande. Eftereffekt av alkoholstimulans (baksmälla).

En viktig funktion hos **Natr. mur.** är produktionen av hydrochloric acid. (hydroklorosyra). För litet syra betyder långsam matsmältning, särskilt av calciumrik föda.

D 6, tabl. 1 tabl. 3 ggr dagl.

Calcium fluoratum. Slappa tarmar. Väderspänningar och hicka samt hicka hos barn. Gikt hos personer lidande av gikt. Blödande hämorrhoider, fistlar, sprickor i ändtarmen, med klåda och smärtor i anus. Mycket luft i de nedre tarmarna, framskjutning av ändtarmen under stolgången.

Symtomen är ofta sämre i fuktighet, men brukar bli av massage och av värme.

C 6, tabl. 1 tabl. 3 ggr dagl. — till att börja med.

Natrium phosphoricum omväxlande med

Natrium sulficum. Natr. phosph. bör ihågkommas vid översyrning och behövs för att matsmältningsorganen skall fungera ordentligt (för att fetter m.m. skall assimileras). Brist på *Natr. Phosph.* tillåter urinsyra att bilda salter (t.ex. runt leder. — Reumatiska smärtor). "Sur mage", smärtor efter måltid. o. dyl. Urinen starkt färgad. Guldgul eller "krämig" beläggning på tungroten (hela tungan kan ibland likna ett stycke sämskinn). Sömnlöshet på grund av dålig matsmältning kan ibland avhjälpas med en dos *Natr. phosph.* (D 6 då — kan man tänka).

D 6, tabl. 1—2 tabl. 3 ggr dagl.

Natr. Sulph. Avföringen lös, värst om morgonen vid början av rörelse, vid och efter perioder av fuktig väderlek. Kronisk diarré åtföljd av kolik. Förstoppning med hårda kulor.

Det är medlet som reglerar vätskan som finns mellan cellerna genom att ta bort överflödigt vatten. Kontrollerar att lever och galla fungerar, att gallan flyter friskt. Hjälper organismen att bli av med giftiga vätskor, då dessa samlas i blod och vävnader (reumatism). Urinen, blandad med galla, avsätter en färgad bottensats och kan vara rätt slemblandad. Brun-grön beläggning på tungan, bitter smak i munnen.

Några doser *Natr. sulph.* kan hjälpa till att skingra matthet (svaghet, slöhet) som orsakas av fuktig, kvav, tryckande väderlek.

D 6, tabl. 1 tabl. 3 ggr dagl.

Här ovan nämnda doseringar bör minskas eller ökas i den mån det behövs. Man får koppla in den smula sunt förnuft som finns lagrat i hjärnan. Det brukar hjälpa.

Opium Medlet vid långvarig och envis förstoppning. Pat. känner inga trängningar eller behov av stolgång. Avföringen bildar små, hårda, runda och svarta bollar. Tarminnehållet kvarhålls spasmodiskt i tunntarmen, vilket orsakar tryckningar uppåt mot bröstet. Känsla av tyngd och pulseringar i buken, med blodvallningar åt huvudet och sömnhet. Förstoppning genom skrämsel och fruktan, genom blyförgiftning eller genom missbruk av spritdrycker.

Örter

Maskros. Te på bladen, gärna tillsatt med honung. Flera koppar om dagen kan drickas under en kort tid.

Rönn. Vin tillreds av bären. Det verkar mildt lösande.

Stockros. Man använder blad, blommor och rötter. Lagas som te och honung tillsättes.

Fler både homeopatiska medel och örter kunde anföras som hjälp vid förstoppning. Men då meningen med denna framställning är att på längre sikt få mage- och tarmverksamhet iordning, kan det räcka med det anförda. Dessa medel kan blott hjälpa en tid. Avhjälpas man inte sina diet- och livsföringsfel så är man snart i samma situation igen — med nedsatt hälsa som följd.

Ögondiagnostik

Matsmältningsorganen motsvaras i ögonen av en krans runt omkring pupillen till regn-

Kanske en diktare

Kom och följ med till skogslandet mellan de båda vattendragen Vindelälven och Skellefte älv! Vi stanna vid en liten sjö, invid en myrödling. Vad ser du för märkvärdigt där? Är det rentjuren, som har slagit sig ner här med sitt följe, han med den ståtligaste krona, du sett! Är det de igenväxta dikena, de nedrasade broarna, den tuviga marken, som talar om att ingen lie eller slättermaskin gått fram här på många år? Nej, sådant kan du se överallt i vårt land. Vad gick vi då hit för att se? Kanske världens gladaste hölada, den med ett stort fönster mot söder.

Den berättar en del om byggmästaren och

bågshinnans ytterkrans. Om en ljusning i området syns är det fråga om ett akut tillstånd. Färgen mörknar allt efter avvikelser i hälsotillståndet inte blir avhjälpt. Ojämna linjer inemot pupillen anger att tarmen kan vara "buktig", t.ex. Även svarta prickar och andra tecken kan uppträda. Om tydningen av dessa hänvisas till den litteratur i ämnet som läsaren möjligen kan komma över.

Astrologi

Även stjärnorna utövar inflytande på våra organ. Men minns, att stjärnorna predistinerar — tvingar inte. Den som lever i harmoni med naturen, både den synliga och den osynliga världen, kommer säkert att vända sina "dåliga" aspekter till sin motsats. Hela tiden är det ju fråga om kraftfält som dirigeras av våra tankar, vår vilja och våra handlingar. Det är ytterst på oss själva det beror vilket hälsotillstånd vi skall dras med. Men i det fallet spelar också vår kunskap sin roll.

Har man Saturnus, Uranus eller Neptunus i Jungfruns tecken med dåliga aspekter till Solen eller Månen, kan det vara rätt besvärligt med magens och tarmarnas verksamhet. Även om man har Solen i Stenboken eller Jungfrun och angripen av Saturnus. Förstoppning kan man också räkna som viss om man har Saturnus i accedenten och Skorpionen i uppstigande.

Diagnoskonstellation:

Den som har Solen, Månen eller Jupiter i Kräften eller Jungfrun med dåliga aspekter till dessa, lär någon gång i sitt liv få känning av dålig matsmältning. När de dåliga aspekterna kommer från Mars blir det i regel akuta, kortvariga besvär, om de kommer från Saturnus tenderar besvären att bli kroniska. Slutligen, och än en gång, ingen medicin i världen kan ersätta ett naturenligen levnadsätt. Lyckas en medicinerings bör man vara tacksam härför och ta fasta på tillfället att skapa sig en livslång hälsa. Då har man fått det krafttillflöde som kan hjälpa en till detta. Det finns människor som tror att de kan hålla sig igång med medikamenter ett helt liv. Visst går det — men livet blir bara så himla kort.

Hälsningar — och lycka till!

Harry

odlaren Antonius, han som utan maskiner med sina händer, med hjälp av sin häst, röjde, bröt mark och byggde i stor glädje. Han arbetade dag och natt, han svalt för att få ett eget hem uppe på traktens högsta punkt, Hässjoberget. Men vardagsmödan tyngde honom inte ner mot jorden. Han förde hem sällsynta växter, som han planterade kring sin stuga. Han måste till varje pris ha skönhet omkring sig.

I Antonius sinne levde viddernas melodier av ljus och mörker, sol, vind och växlande skyar. Då satte han sig ned vid orgeln och spelade med valkiga händer eller fatade pennan och skrev poesi.

När marken låg frusen och snöbetäckt, då tog han ett stycke trä och täljde på gammalt lappmarksmanér. Under hans konstfärdiga händer växte djurgrupper fram. Det var ostyriga getter och stretande hästar och grannarna runtom kände igen sig i hans träfigurer. Medan Antonius täljde, växte sagorna fram. Först blev det väl sagor för de egna barnen, Matriales och Claudia — en sagoberättares barn måste ju ha underfulla namn. Under mörka vinterkvällar samlades grannarna gärna i hans stuga för att höra på hans musik och berättarkonst.

Vid midsommartiden, när solen aldrig gick ner, kunde man sitta i timmar ute på kullen och höra på den gode berättaren och skicklige aktören, som kunde nansera sitt tal från en viskning till ett mäktigt fortissimo. Barnen tröttnade inte att iakttä hans väldiga mustascher, som höllo takten till hans tal och de kraftiga händerna, som gävo eftertryck åt föredraget.

Efter Antonius dagar blev det småningom en förfallets tid på Hässjoberget. Jorden brukades inte längre och byggnaderna började förfalla. En dag annonserades torpet till försäljning i en Stockholmstidning. En stressad musiker såg annonsen, köpte torpet till fritidsställe, kanske därför att hans mor växt upp några mil därifrån. Nu fröjdas åter åbrodd och krusmynta utanför stugorna, som förnyats och förskönats både ut- och invändigt.

De fåtaliga grannarna glädja sig åt sommartorpens på Hässjoberget och ge gärna hjälp, när det behövs. Den nye "Antonius" passar dem precis. Han kan ta en låt på fiolen, han är en god berättare och hans Anna trakterar gästfritt de besökande, som ibland ha vänskapsgåvor med av blommor, skogens bär och sol i form av torrved.

Sommartorparna ha på kort tid växt in i traktens liv. Hit står deras längtan till ljusa sommarkvällar och till ett liv utan buller och stress. Här blir den nu pensionerade violinisten ett naturbarn, en ny sagoberättare, som för sitt intresserade auditorium, barnbarnen, berättar om jätten med sten-hjärtat.

Men den förste Antonius, odlaren och träsnidaren är inte glömd. Sommaren 1971 anordnades en utställning av hans träskulpturer vid en kyrkhelg i Gargnäs kyrkby. En av hans modeller den snart 80-åriga Johan var med och kunde berätta om hur det var på den tiden, när skulpturerna växte fram. Då var han själv i sin krafts dagar och bodde på ett torp i närheten med maka och tio barn. Nu står torpet obebott och grannarna susa sin ensliga sång över det som en gång var ett levande hem.

Dagmar Vallberg-Jonsson

SEKLET

Redaktör och ansvarig utgivare: HARRY BLOM

Redaktion och Expedition:

Luntmakargatan 90 — 113 51 STOCKHOLM

Tel. 08/32 26 60 — 31 04 63

Utkommer med 6 nr 1971

Pren.avgift 15:—

Postgiro: 23 04 40-0

Bankgiro: 56 — 5472

Strängnäs Tryckeri AB, Strängnäs 1971

Herr

C.O. Holmquist

Svartingstorp, Låkeby

381 00 KALMAR

Litteratur:

Länder bortom verkligheten

Charles Fort som föddes 1874 är en tämligen okänd, men desto märkligare och intressantare person. Han hade som hobby att samla på uppgifter om otroliga och underliga händelser. Fort förde ett tillbakadraget liv tillsammans med sin hustru i sitt hus i Bronx, New York. Ingen visste egentligen vad han höll på med. Själv var han han heller inte särskilt mån om att tala om det.

Så en dag kom han till insikt om att hans hobby, som den då var utformad, var meningslös. Han beslöt då att försöka göra något vettigt av sitt material, d. v. s. han hade blivit medveten om vad det varit som drivit honom till denna egendomliga hobby. Han hade fått en ny utgångspunkt och en mission att fylla.

Fort systematiserade sitt material och började skriva böcker. Det hann innan han dog 1932 bli fyra stycken till antalet: "The Book of the Damned", "LO!", "New Lands" och "Wild Talents". "New Lands" finns nu i svensk översättning av Roland Adlerberth: "Länder bortom verkligheten" (Larsons, ca 26:50).

I denna (och även i de övriga) redovisar Fort resultatet av sina undersökningar. Hans tidigare planlösa samlande av avvikande data hade nu manifesterat sig i en total sanningsslidelse. Han godtog bara det fullkomliga och universiella, han sökte enheten i allt.

Genom sina undersökningar kom han underfund med att den s. k. vetenskapen egentligen inte alls var så vetenskaplig. Dess traditionella utövare var blinda för, eller rent av nonchalerade, den typ av fakta som Fort var intresserad av. Han sökte sanningen, men fann oftast endast hyckleri och godtycke.

Att gå in på och kommentera enskilda detaljer i denna bok är ett vanskligt företag som jag inte vill ge mig in på. I skrivande stund har jag ingen möjlighet att kontrollera alla dess uppgifter och källor. (Fort bygger till stor del sitt material på de mest skiftande tidskrifter från 1800- till 1900-talet som t. ex. "English Mechanic", "Monthly Weather Review", "l'Astronomie", "Observatory", o. s. v.) Men det har ingen betydelse, för det behövs inte. Har man väl en gång insett att vetenskapen inte är fullkomlig och att det finns saker som man ännu inte kan förklara

och därför inte låtsas om, behöver man inte längre hänga upp sig på detaljer. Jag har därför tänkt att försöka se boken och Charles Fort ur en mera principiell synpunkt.

Det måste erkännas att "Länder bortom verkligheten" inte är någon underhållande bok. Ibland är den riktigt tråkig. Men den är desto nyttigare. Charles Fort har som tur är en humor utan gräns. Han skriver ett lustigt och mustigt, lite "köttligt" språk, innehållande "lite munter cynism" (s. 9), som han själv kallar det. Det blir dock något påfrestande i längden. Hans muntra cynism tar sig ibland uttryck i negativitet och destruktionslusta tycks det.

Bokens första del (s. 3—80) handlar om astronomi och om astronomernas "skumma" metoder. Dessa individer tycks vara redo att bevisa vad som helst när som helst. Här generaliserar dock Fort otillbörligt. Han tycks dra alla över en kam. Dessutom har senare tids astronomiska forskning och rymdfärder givit en hel del svar på hans något insinuanta frågor. Detta innebär att denna del blir något irriterande att läsa och att det blir svårare att läsa den på ett fördomsfritt sätt, d. v. s. att ändå kunna uppskatta det som är bra.

Den andra delen (s. 81—215) handlar om sådana händelser som den traditionella vetenskapen helst inte vill låtsas om. Här finner man exempelvis noteringar om svart regn, blod, grodor och isblock som faller från skyn, arméer som marcherar på himlen och mycket annat. Denna del är något lättlästare.

Det man mest saknar hos Fort är en mer principiell diskussion. Hela "Länder bortom verkligheten" är egentligen bara en enda stor katalog och det ger tyvärr ett något splittrat intryck. Det som gäller hans syfte, mål och metoder får man försöka läsa sig till mellan raderna. Det är synd för han är egentligen inte vetenskapsman i vanlig mening. Han är snarare en metavetenskapsman, för han undersöker vetenskapsens struktur. Och det kommer inte fram tillräckligt. Fort har en grundtes och den är att allt hör samman. Han söker alltså enheten i allt. Denna utgångspunkt gör att han ser varje försök att definiera något och beskriva något i ett vetenskapligt system som ett uteslutande av något annat. Och det är

det ju också, vare sig detta förfarande är relevant eller inte. Det är för övrigt detta som han kallar "the damned" eller "the excluded".

Man måste dock skilja på ett vetenskapligt system som är *felaktigt* på grund av uteslutande och ett som är *ofullständigt* på grund av uteslutande. Den senare metoden är såvitt jag vet den enda metoden som står till buds när det gäller vetenskapliga förklaringar. Det vi kan göra är att göra dem mindre och mindre ofullständiga. Och det är här Fort kommer in, även om han inte alltid själv verkar vara medveten om det. Han tycks vilja ha fullkomligheten på en gång, annars får det vara.

Forts stora förtjänst består alltså i att han blottat vetenskapens *självpåtagna* fullkomlighet. Han river därmed ner fördomar som sträcker sig långt in på det sociala och psykologiska området och det är detta som gör honom lika aktuell fortfarande.

Hans Strand

Äldre årg. SEKLET

Alltsedan SEKLET startade 1954 har vi oförtrutet kämpat mot och haft mängder av artiklar inne om **naturförstörelsen, miljöförgiftningen** m. fl. hit-hörande frågor — d. v. s. långt innan dessa problem uppmärksammades av massmedia och så småningom blivit några av de mest brännande världsfrågorna.

Då **skrattade** man åt oss — eller **försökte** tiga ihjäl oss — i dag har vi fått rätt på praktiskt taget varje punkt!

Samtliga nr av SEKLET sedan starten finns ännu kvar, med bl. a. Viktor Vallbergs fascinerande profetiska artiklar.

Dessutom artiklar i parapsykiska och andliga ämnen, brännande och aktuella samhällsfrågor m. m.

Arg. av SEKLET 1954—1971

kr. 33:—

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm